

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ ព្រះមហាក្សត្រ នរោត្តម
សាស្ត្រ ព្រះមហាក្សត្រ នរោត្តម
នគរបាល ក្រសួង សំគាល់
នគរបាល ក្រសួង សំគាល់

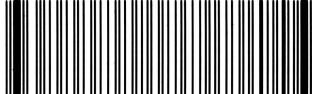
พัฒนา
การเป็นโครงเรียนศิลปปากร
แผนกอาชญากรรม
นักศึกษา ๗ มัธยาระบบ
พ.ศ. ๒๕๖๗

313

993.3209593

n535

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111004148464

สารบัญ

รายงานผู้อุปถัมภ์, กรรมการ, เจ้าหน้าที่ และ	
ผู้ส่วนในการสร้างโรงเรียนใหม่	หน้า ก
หมายเหตุเรื่องผู้อุปถัมภ์และกรรมการ	ก
ประวัติย่อของโรงเรียนศิลปักษณ์-แพนกานาฏดุริยางค์	๑
รายงานอธิบดีกรมศิลปักษณ์ เรียนรัฐมนตรีว่าการ	
กระทรวงธรรมการ เกี่ยวกับโรงเรียนนี้	๒
หมายเหตุข้อความซึ่งพิมพ์ในสมุดที่ระลึก	๑๐
ข้อความซึ่งผู้ทรงเกียรติคุณหลายท่านกรุณาเขียน	
ให้ลงพิมพ์ในสมุดที่ระลึก	
๑. รอง พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภาทิพยากร	๑๑
๒. รอง เจ้าพระยาณราช	๑๒
๓. รอง เจ้าพระยาพิชัยณรงค์โยธิน	๑๓
๔. รอง นายพันเอก พระยาพหดพดพยุหเสนา	๑๔
๕. รอง พระยานานภราษเตว์	๑๕
๖. รอง นายนาวาเอก หาดวงศุจิตาศัย	๑๖
๗. รอง หม่อมเจ้าอัดดภากร ภรรภรณ	๑๘
๘. รอง เจ้าพระยาครรชารามมาธิเบศ	๒๒
๙. รอง นายพันเอก พระยาฤทธิอัคเเนย์	๒๓
๑๐. รอง นายพันเอก หาดวงศุดเชษฐรัต	๒๔
๑๑. รอง นายนาวาเอก พระยาวิจารณ์จักรกิจ	๒๕
๑๒. รอง นายพันเอก พระยาอนันต์สังกرام	๒๖
๑๓. รอง เจ้าพระยานพิชัย	๓๐
๑๔. รอง ศุภณฑ์พหดพดพยุหเสนา	๓๑

(๗)

๑๕. ขอยง นาายศิริเรก ชัยนาม	๓๙
๑๖. ขอยง นายพันตรี หดดวงไกรชิงฤทธิ	๓๔
๑๗. ขอยง ชุนตุ่นคนขวิทค์กษาการ	๓๖
๑๘. ขอยง นายพันเอก หดดวงส์ตีริยานรงค์	๓๗
๑๙. ขอยง นายร้อยตรี เนตร์ พูนวิวัฒน์	๔๐
๒๐. ขอยง นายเด่นเตี้ยน พันธุ์เกียรติ	๔๑
๒๑. ขอยง หดดวงคหกรรมบดี	๔๒
๒๒. ขอยง หดดวงสำนักงานญี่ปุ่นกิเกษตร	๔๓
๒๓. ขอยง ชุนตุ่นมหาสารหิคคคดี	๔๔
๒๔. ขอยง พระยาณนิรุทธเทวา	๔๕
๒๕. ขอยง พระยาภิญญาธรรมพิเนต	๔๖
๒๖. ขอยง พระยาศ์จชาภิรัมย์	๔๗
๒๗. ขอยง พระพิพิชิตาดี	๔๘
๒๘. ขอยง พระหนังเชอดักษณ์มดาภัน	๕๐
๒๙. ขอยง ชุนประเจดคครุณพันธุ์	๕๒
๓๐. ขอยง เจ้าพระยารามราษพ	๕๔
๓๑. ขอยง หดดวงตุ่นนัยประดิษฐ์	๕๖
๓๒. ขอยง นายพันเอก หดดวงพิบูດล่งคราน	๕๗
๓๓. ขอยง หม่อ้มเจ้าภรรณไ梧ทยาการ ภรภรรณ	๖๑
๓๔. ขอยง หดดวงประดิษฐ์นุชธรรม	๖๒
๓๕. ขอยง นายพันเอก หดดวงสำนักกฎหมายยุทธคิดป	๖๕
๓๖. ขอยง หดดวงโภวิทกอภัยวงศ์	๖๖

คำตอบของ นายนาวาเอก หลวงสินธุส่งครามชัย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ตอบรายงาน
ของอธิบดีกรมศิลปากร และทำพิเศษเปิดโรงเรียน

โรงเรียนศิลป์การ – แผนกนาฏศิลป์

ผู้อุปถัมภ์

พระวรวงศ์เธอ	พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา
เจ้าพระยาไมนราช	เจ้าแก้วนวรัฐ
เจ้าคุณพระประชุรวงศ์	พระยาอนรุทธเทวา

กรรมการ

พระนางเชื้อ ลักษณ์ล่าวัณ	ประธานกรรมการ
หม่อมเจ้าสกลวรวรณากร	กรรมการ
หม่อมเจ้าวัลลภากุล	กรรมการ
เจ้าพระยารามราชนพ	กรรมการ
พระยาสุรินทรราช	กรรมการ
พระยาอนรุทธเทวา	กรรมการ
หลวงข้ามภูนิตเกษตร	กรรมการ

เจ้าหน้าที่ประจำ

พระสาโรชรัตนนิมมานก์	ผู้อำนวยการ
นางวิจิตรวาทการ	อาจารย์ผู้ปักธง
ผู้มีส่วนในการสร้างโรงเรียนใหม่	

หม่อมเจ้าสมบัณฑิม กฤดากร	ผู้ออกแบบการก่อสร้าง
นายอ็ด หวังคุณ	ผู้อำนวยการก่อสร้าง
พระพรหมพิจิตร	ผู้ออกแบบประดับภายใน
นายโหมด ว่องสวัสดิ์	ผู้อำนวยการประดับภายใน

หมายเหตุเรื่องผู้อุปถัมภ์และการรวมการ

พระวรวงศ์เชื้อ พระองค์เจ้าอาทิตย์พิพาภา ทรงเป็นกรรมการ
ดังแต่เริ่มตั้งโรงเรียนขึ้นในต้น พ.ศ. ๒๔๗๗ ขณะที่ยังไม่ได้ทรงมี
ตำแหน่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ครั้นเมื่อได้ทรงรับตำแหน่ง^๕
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ไม่ทรงอยู่ในฐานะที่จะเป็นกรรมการใน
คณะกรรมการใด ๆ ได้ จึงทรงขอลาออกจากหน้าที่กรรมการโรงเรียนนั้น
ก่อนศัลปักษ์ได้ทูลอัญเชิญขอให้ทรงเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนนี้ต่อมา

เจ้าพระยาบรมราช ได้กรุณารับเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนนี้ แต่แรก
ดังขึ้นในต้น พ.ศ. ๒๔๗๗ ขณะที่ยังไม่ได้รับตำแหน่งผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ ครั้นเมื่อท่านได้รับตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
แล้ว ก็ทรงกรุณารับเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนอยู่

เจ้าแก้วนวรัช ได้ทรงรับเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนนี้ในต้นปี พ.ศ.
๒๔๘๑ เมื่อโรงเรียนได้ส่งนักเรียนเข้าไปศึกษาการพื้นฐานแบบเหนือ^๖
ที่เชียงใหม่

เจ้าคุณพระประยูรวงศ์และพระยาอนิรุทธเทวา ได้กรุณารับเป็น^๗
ผู้อุปถัมภ์โรงเรียนนี้แต่แรกเริ่มตั้ง

ส่วนกรรมการนั้น เมื่อแรกตั้งโรงเรียนนี้ได้มีกรรมการชุดหนึ่ง^๘
ซึ่งประกอบด้วย พระวรวงศ์เชื้อ พระองค์เจ้าอาทิตย์พิพาภา เป็น^๙
ประธานกรรมการ และมี พระยาราษฎร์วังสัน, หลวง爺สิทธิพิชัย,
นายเรือน คำโโซ และ นางสาวสารพิจตร เป็นกรรมการ ต่อมากรรมการ
ชุดเดิมนี้เหตุจำเป็นต้องออกจากกรรมการหลายท่าน ที่เหลืออยู่ไม่เพียง
พอกจะคุ้มกันเป็นองค์คณะได้ จึงได้ตั้งกรรมการใหม่ดังที่เป็นอยู่ใน
ปัจจุบันนี้ กรรมการชุดปัจจุบันนี้ตั้งโดยมติคณะกรรมการรัฐมนตรี

โรงเรียนศิลปักษร – แผนกนาฏศิริยາក

ณวันเสาร์ที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๗๗ พระสารสาสน์น
ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มีคำสั่งตั้งโรงเรียน
นาฏศิริยາกศาสตร์ และให้ทำพิธีเปิดโรงเรียนนี้ เมื่อวันพุธที่สุด
ที่ ๑๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๗๗ เป็นประณมฤกษ์

วันพุธที่ ๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๗๘ พระสารสาสน์น
ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มีคำสั่งตั้งโรงเรียน
ศิลปักษร และให้ยกโรงเรียนนาฏศิริยາกศาสตร์ไปรวมเป็นแผนกหนึ่ง
ของโรงเรียนศิลปักษร เรียกชื่อว่า “โรงเรียนศิลปักษร – แผนกนาฏ
ศิริยາก”

ครั้นถึงวันเสาร์ที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๙๐ นายนาวาเอก
หลวงสินธุสกุลธรรมชัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้มี
คำสั่งให้สร้างโรงเรียนศิลปักษร – แผนกนาฏศิริยາก ภายในวงเงิน
๔๕,๐๐๐ บาท

กรมศิลปักษรได้สร้างโรงเรียนนี้เสร็จ และทำพิธีเปิดเป็นอุดม
ฤกษ์ ในวันที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๑ ตรงกับวันพุธที่ ๓ ค่ำ
เดือนเจ็ด ปีขาลสัมฤทธิ์ศก ขุลศักราช ๑๓๐๐ รัตนโกสินทร์ศก ๑๕๗.

รายงานของອົບທີ່ກໍານົດປາກ
ເຮືນ ວິຊົມນຫວີ່ກໍາກະກະທຽວງຫວັມກາ

ຂອປະການການເຮືນ ທ່ານວິຊົມນຫວີ່ກໍາກະກະທຽວງຫວັມກາ

ດ້ວຍເນື່ອວັນເສາຣ໌ ๒๔ ເມພານ ພຸທະກັກຈາກ ๒๕๖๗ ພະສາ-
ສາສັນປະພັນທີ່ວິຊົມນຫວີ່ກໍາກະກະທຽວງຫວັມກາ ໄດ້ມຳຄຳສັ່ຕື້ໂຮງເຮືນ
ຂຶ້ນ ໄຫຫວ່າ “ໂຮງເຮືນນາຄູດຮູຍາງຄສຕ່” ແລະໄດ້ທຳພົບເປີດ
ໂຮງເຮືນ ເນື່ອວັນພຸທັບສົດທ່ານ ພຸພາການ ພຸທະກັກຈາກ ๒๕๖๗
ເປັນປະຄົມຖຸກ໌ ຄົນຕ່ອມາອັບໜັງງວນທ່ານ ๒ ພຸພາການ ພຸທະກ
ຈາກ ๒๕๖๘ ພະສາສັນປະພັນທີ່ວິຊົມນຫວີ່ກໍາກະກະທຽວງຫວັມກາ
ໄດ້ມຳຄຳສັ່ຕື້ໂຮງເຮືນສົລປາກ ແລະໄຫ້ກໂຮງເຮືນນາຄູດຮູຍາງຄສຕ່
ໄປຮົມເບື່ນແຜນກຫົ່ງຂອງໂຮງເຮືນສົລປາກ ເຮັກຊ້ອະເພາະແຜນກ
ນີ້ວ່າ “ໂຮງເຮືນສົລປາກ – ແຜນກນາຄູດຮູຍາງໆ”

ອັນຄວາມມຸ່ນໝາຍຂອງໂຮງເຮືນສົລປາກ – ແຜນກນາຄູດຮູຍາງໆ ນີ້
ນອກຈາກເພື່ອໃຫ້ເປັນທີ່ສຶກຍານນາຄູດສົລປະດູຮູຍາງຄສຕປ ຊັ່ງເປັນເຄື່ອງ
ເຫັນຫຼຸດຫຼັມຫວັນຫນ່ານໜຶ່ງຂອງชาຕີໄທແລ້ວ ບັນ້ມົງຄວາມມຸ່ນໝາຍຈະໜ່ວຍ
ໃຫ້ກົດນຫວີ່ແລະນັກລະຄຣໃນເມືອງເຮົານ້ວ້ານະເບັນທີ່ນີ້ມີຍົກຍ່ອງຍ່ອງໃນ
نانາປະເທດ ເພະວ່າໃນປະເທດເຮົານ້ວ້າທີ່ເປັນມາແລ້ວ ຈາກທາງດົນທີ່
ແລະລະຄຽມກັບເປັນງານທ່ານໄດ້ຮັບຄວາມດູ້ໜີນ, ໃນນານາປະເທດທີ່ເຈົ້າຢູ່
ແລ້ວ ນັກດົນທີ່ແລະນັກລະຄຣມ້າຮັຍໄດ້ມີ້ກໍ່ ແຕ່ໃນປະເທດເຮົານ້ວ້ຍ
ຄນ ທີ່ຈະສາມາດໃຫ້ວ່າອັນນີ້ເປັນອາຫັພເດີຍຕົວໄດ້ຈົງ ໃ. ໃນນານາ
ປະເທດເຂົ້າວ່າ ການດົນທີ່ແລະກາລະຄຣເປັນເຄື່ອງມືສຳຄັນອັນຫນ່າ
ສຳຫຽນໃຫ້ກໍາກະກະກົມາແກ່ພລມືອງ ແຕ່ໃນປະເທດເຮົານ້ວ້ຍເຂົ້າໃຈ
ກັນວ່າກາລະຄຣແລະດົນທີ່ຈັກງົງໄປໃນທາງທ່ານເສື່ອມເສີຍ

โรงเรียนศิลป์การ – แผนกนาฏศิริยາงค์ ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เก็บัญหาเหล่านี้ และโดยนั้น งานของโรงเรียนนั้นจึงยากลำบากมาก เพราะงานของโรงเรียนนี้ไม่ใช่แต่เพียงให้การศึกษาแก่นักเรียนเท่านั้น โรงเรียนนี้จะต้องทำงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิวัติ โรงเรียนจะต้องปฏิวัตรหัวใจคนให้กลับนิยมยกย่องสิ่งที่เคยได้รับความดูหมื่นมาแต่ก่อน โรงเรียนนี้จะต้องปฏิวัติร่างกายอันหนึ่งซึ่งแต่ก่อนมาถือกันว่าเป็นงานต่ำช้าให้กลับเป็นงานทุ่มเทจริงๆ จะต้องปฏิวัติวิชาชีพอันหนึ่งซึ่งเดิมตัวไม่รอดให้กลับเป็นวิชาชีพอันสามารถจะเดินทางได้ จะต้องปฏิวัติสังคมซึ่งเข้าใจกันมาแต่ก่อนว่าเป็นของมีไทยให้กลับเป็นของมีคุณ และประการสุดท้ายซึ่งเป็นการสำคัญที่สุดในบรรดางานของโรงเรียนนี้ คือผดุงและเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ

โดยที่ความมุ่งหมายของโรงเรียนนี้มืออยู่ไม่เพียงแต่ให้การศึกษาแก่นักเรียน ยังเป็นความมุ่งหมายอันเกี่ยวแก่การปฏิวัติและปฏิวัติราชการไปในเวลาเดียวกันด้วยเช่นนี้ โรงเรียนนี้จึงได้รับความลำบากมาเป็นอย่างยิ่ง ความลำบากทั้งที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการอื่นๆ และที่เกี่ยวข้องกับมหาชน วิธีดำเนินการของโรงเรียนนี้ ได้ทำไปโดยบัดดีอย่างลักษณะ ๖ ข้อคือ

๑. เพื่อเก็บัญหาร่องความดูหมื่นวิชาชีพอันนี้ โรงเรียนนี้ได้พยายามให้การศึกษาทางวิชาสามัญให้มากที่สุดที่จะทำได้ ตามหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนที่ทำมาแล้ว ในเวลาเรียนวันหนึ่งหกชั่วโมงนั้น ได้ใช้เป็นการเรียนวิชาสามัญเสีย ๔ ชั่วโมง และเรียนการละครและดนตรีเพียงวันละ ๒ ชั่วโมง เวลาสอบชั้นสูงสุดได้ไปสอบวิชาสามัญอย่างเดียวกับโรงเรียนอื่นๆ ของกรมศึกษาธิการ เว้นแต่คำนวณและวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้ใช้วิชาภาษาอังกฤษศิลปะและศิริยາงค์ศิลป์แทน ทั้งนี้เพื่อเปลี่ยนฐานะของศิลป์ไปซึ่งแต่ก่อนเข้าใจกันว่าเป็นผู้

ไว้การศึกษานั้น ให้กลับมีการศึกษาขึ้น และเป็นวิธีการอันหนึ่งซึ่งทำกันในนานาประเทศที่เจริญแล้ว ซึ่งบางประเทศมีกฎหมายบังคับว่า ศิลปินที่จะออกแสดงให้ประชาชนดูได้จะต้องสำเร็จสามัญศึกษา ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยม เพราะถือว่าพอกันทำหน้าที่ครูในทางอ้อม และโรงละครนั้นเป็นโรงเรียนที่สำคัญที่สุด สามารถสอนและปลูกนักประชานไปในทางดีหรือร้ายได้รวดเร็วและช้าบ้างมาก ในนานาประเทศที่เจริญแล้วเขาวางหลักสูตรวิชาสามัญไว้ในโรงเรียนจะนิดน้อยหนัก เช่น โรงเรียนครุย่างคศลปในประเทศไทย บางคับให้เรียนภาษาต่างประเทศถึง ๓ ภาษา ในเรื่องวิชานี้ โรงเรียนถือเป็นสำคัญมาก และได้พยายามกวดขันให้นักเรียนที่สอบໄล์ได้โดยมีวิชาดีจริง ๆ เพราะโรงเรียนนี้ต้องหางานให้ทำในเวลาเรียนสำเร็จแล้วด้วย ไม่ใช่สอบໄล์แล้วก็ปล่อยไป

๒. เพื่อแก่นักปฏิหาริ弄ที่เข้าใจกันว่าลักษณะและคุณทรัพย์ก็จะไปในทางที่เสีย โรงเรียนนี้ได้พยายามกวดขันเรื่องความประพฤติ และพยายามติดต่อกับผู้ปกครองของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ครูทุกคนได้รับคำสั่งให้คอยสอดส่องในเรื่องความประพฤติ และนิสัยทางของนักเรียน เมื่อข้าราชการแผนกอื่น ๆ ของกรมนี้ ก็ได้รับคำขอร้องให้ช่วยสอดส่องความประพฤติของนักเรียนด้วย นักเรียนคนใดมีเหตุควรสงสัยแม้เพียงเล็กน้อย ว่าความประพฤติจะไม่ดีงาม ก็จำต้องถูกเสียจากโรงเรียนทันที

๓. เพื่อให้งานคุณตระและลักษณะเป็นงานที่มีประโยชน์ โรงเรียนนี้ได้พยายามสอนให้นักเรียนรักงานรักวิชาชีพของตน สอนให้เข้าใจว่าเรียนไปเพื่อทำงานรับใช้ประเทศและประชาชน ไม่ใช่เรียนไปเพื่อเป็นนายคน สอนให้รู้ว่าศิลปะเป็นเกิดมาเพื่อทำความสุขให้แก่คนอื่นไม่ใช่เพื่อตนเอง เพราะฉะนั้นนักเรียนของโรงเรียนนี้ จึงต้องทำ

งานไปในเวลาเรียน นักเรียนของโรงเรียนนี้ต้องทำหน้าที่เป็นนักเรียนและเป็นผู้รับใช้รัฐบาลและประชาชนไปในเวลาเดียวกัน ในช่วงเวลา ๕ ปีนี้โรงเรียนตั้งมานักเรียนของโรงเรียนนี้ได้ทำงานแสดงลักษณะเด่นๆ ในราชการและงานต่างๆ คือ

ก. แสดงในงานพระราชพิธีและงานราชการต่างๆ	๖๙ ครั้ง
ข. แสดงช่วยราชการกระทรวงมหาดไทยการอื่นๆ	๓๗ ,,
ค. แสดงวิทยุกระจายเสียง	๑๕ ,,
ง. แสดงช่วยงานกุศลสาธารณณะประโยชน์	๓๑ ,,
จ. แสดงต้อนรับแขกเมืองที่เข้ามาระดับสูง	๑๕ ,,
ฉ. แสดงในต่างประเทศเพื่อเผยแพร่ความประณีตของไทย (ในประเทศไทย สถาบัน เกษตรและแม่น้ำก็)	๒๕ ,,
ช. แสดงเพื่อเก็บเงินรายได้	๑๒๖ ,,
ฉ. แสดงเพื่อแสดงให้ประชาชนพึงโดยไม่เก็บเงิน	๔๑ ,,
รวมการแสดงที่ทำมาแล้วในช่วงเวลา ๕ ปี ๓๖๑ ครั้ง	

ข้าพเจ้าขอเรียนรายงานเพิ่มเติมในส่วนนักเรียน ในการแสดงลักษณะเด่นๆ ได้พิจารณาจัดที่ส่วนหนึ่งให้ทหารและตำรวจเข้าดูโดยมิต้องเสียค่าดู ตามรายการที่รวมรวมไว้แล้ว ทหาร, ตำรวจ, นักเรียนยุทธศึกษา, นักเรียนนายเรือ และขุนนาง ที่ได้รับต้อนรับให้เข้าดูลักษณะของโรงเรียนนี้ในช่วงเวลา ๕ ปีแล้วมา เป็นจำนวน ๒๕,๗๗๖ คน

๔. เพื่อให้งานของโรงเรียนนี้เป็นไปในทางช่วยการอบรมศึกษาประชาชน โรงเรียนนี้ได้แสดงลักษณะที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ทุกครั้งที่มีการแสดงได้พิมพ์คำบรรยายแยกแก่ผู้ดู เนื่องเรื่องและบทเพลงได้ทำไปในทางปลูกใจให้รักชาติและเตรียมพร้อมเพื่อเสียสละให้

แก่น้ำเมือง ได้พิพากษาให้เพลงละครของโรงเรียนนี้ได้เพร่่หดายไปในหมู่ประชาชนทุกชนิดทุกวัย นอกราชการแสดงละครโดยตรงแล้ว เมื่อถึงเวลาขุดเรียน โรงเรียนได้พิพากษานักเรียนส่งคูรและนักเรียนไปต่างจังหวัดขอร้องให้ข้าหลวงประจำจังหวัดหรือผู้บังคับการกองทหารประกาศโฆษณาให้ทราบภูมิท่าทางมาประชุมกัน โรงเรียนได้พิมพ์บทเพลงรักชาติไปเจอกเป็นจำนวนพัน ๆ แล้วก็ซักชวนให้ทหารและราษฎรร้องเพลงเหล่านั้น และครุฑ์ไปด้วยกับบรรยายเช่นเดียวกัน ข้อความหมายของบทเพลงเหล่านั้นเป็นเพลง ๆ ไป เป็นการให้ความรู้และปลูกใจไปในเวลาเดียวกัน กิจการจะนัดนี้ได้กระทำเป็นผลสำเร็จมีมาแล้วในจังหวัดพบูร, เชียงใหม่, ลำพูน, ลำปางและเชียงราย

๕. ในการที่จะบำรุงอาชีพทางละครและดนตรีให้เป็นอาชีพอันเลี้ยงด้วยดีนั้น โรงเรียนได้พิพากษามีการปรับปรุงมาตรฐานการละครให้สูงขึ้น ทั้งเนื้อเรื่อง บทเพลงและฉากร กระทำให้มหาชนนมองเห็นความดีความงามของละคร กระทำให้ผู้ที่ชอบดูเต็มภาคภูมิชื่นชมดุลยรัตน์ หันมาเห็นคุณค่าของละครและชอบดูละครขนาดมาก การแสดงละครจึงกลายเป็นรายได้ด้วยกันหนึ่ง ตามที่กล่าวกันว่าตั้งแต่มีละครศิลป์การขึ้นทำให้รายได้ของละครจะดีขึ้น ตามที่กล่าวกันว่าตั้งแต่มีละครศิลป์การขึ้นทำให้ส่วนใหญ่ได้รับส่วนได้รับโดยมีหลักฐานนั้น ปรากฏว่าการที่ละครศิลป์การทำงานก้าวหน้ามาเช่นนี้ เป็นการซักจูงให้คะแนนละครของบุคคลได้ทำความพิพากษาก้าวหน้าไปด้วย และเป็นการปลูกจิตใจนักดูละครให้เพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนหลายร้อยเปอร์เซนต์ นักดูละครเหล่านี้ไม่ใช่มาดูแต่จะเพาะละครศิลป์การ ยังไปดูละครจะดีขึ้น ๆ ด้วย เป็นการแน่นอนว่าละครของบุคคลในเวลานี้ มีคุณภาพดีกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก รวมความว่าการละครของประเทศไทยดีขึ้นทั่ว ๆ ไป มีคนดูมากขึ้นทั่ว ๆ ไป ไม่จะเพาะแต่ละครของกรมศิลป์การ

๖. เพื่อเผยแพร่ตั้นธรรมชาติ โรงเรียนนี้ได้ส่งครุและนักเรียนชุดหนึ่งเป็นจำนวน ๓๕ คน ออกไปแสดงตนตรีและบรรยายของไทยในประเทศญี่ปุ่น เกาหลี และเมนจูกิ ในปลายปี พ.ศ. ๒๔๗๑ กระทำให้โลกทางปลายบูรพาทศได้เห็นวัฒนธรรมของเราในส่วนนี้ และโดยที่เรามิต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่งอย่างใด เพราะรัฐบาลญี่ปุ่นได้รับรองทั้งในการเดินทางและเดียงคุกตลอดเวลา โรงเรียนนี้เป็นแหล่งที่เมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาถึงกรุงเทพฯ มักไม่เว้นที่จะขอศึกษา เมื่อศึกษาแล้วเข้ามา โรงเรียนนี้ได้พยาบาลด้วยรับและแสดงให้เข้าเห็นให้เข้าเข้าใจศิลปกรรมของเรา ในบางครั้งนักเต็นรำชาวต่างประเทศเข้ามา โรงเรียนนี้ได้แสดงการรำแบบไทยให้เข้าเห็นจนเลื่อมใส ขอฝากหัดเอาไปเพื่อรำວดในต่างประเทศ บทเพลงต่างๆ ที่แสดงในเรื่องละครของโรงเรียนนี้ เป็นที่พึงพอใจของชาวต่างประเทศด้วย แผ่นเสียงเพลงละครของโรงเรียนนี้แพร่หลายไปในต่างประเทศ โดยจะเพาะอย่างยิ่งในประเทศญี่ปุ่นได้ เพราะหลายมากที่สุดชาวต่างประเทศเป็นอันมาร์อิงเพลงละครของโรงเรียนนี้ที่เป็นเพลงสำคัญๆ ได้ คณะละครต่างชาติได้ขออนุญาตเปลี่ยนละครบางเรื่องของโรงเรียนนี้แสดงเป็นภาษาของตน เช่นบทละครเรื่องเดือดสุพรรณ คณะละครจีนได้ขอแปลออกเป็นภาษาจีนและแสดงไปมากเดียว คณะนักดนตรีญี่ปุ่นในความความคุ้มของศาสตราจารย์ไยกิชา ได้ขอแปลออกแสดงเป็นภาษาญี่ปุ่น ผู้ช่วยผู้จัดการโรงละครเดวิลโอชิต ในกรุงนิวยอร์ก ขอเปลี่ยนละครเรื่องนี้เพื่อแสดงในอเมริกา แต่ก่อนมาไทยเราต้องแปลของต่างประเทศมาใช้ แต่โรงเรียนนี้ได้ทำความพยาบาลที่จะเริ่มศักราชใหม่โดยให้ต่างประเทศแปลของเราไปบ้างนอกจากนี้ ความพยาบาลอย่างยิ่งของโรงเรียนนี้อีกอย่างหนึ่งคือ การปลูกความกลมเกลี่ยในระหว่างครุและนักเรียนด้วยกัน สอนให้

นักถังความเจริญของหมู่คณะ ไม่ให้เห็นแก่ตัว มหาชนจะสังเกตเห็น
ได้ว่าเวลาแสดงละครเรื่องใหม่ได้เปลี่ยนตัวเอกใหม่เสมอ เพราะไม่
ประณีตนาให้เกิดความคิดว่าใครคือคนเดียว เด่นคนเดียว โรงเรียนนี้
พยายามช่วยเหลือคนของโรงเรียน ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนี้
จะไม่ถูกปลดออกจากตำแหน่งให้ไว้งานหรือตกลำบาก โรงเรียนพยายาม
ช่วยให้ได้งานตามควรแก่ฐานะ ครุหรืออันก์เรียนคนใดมีความทุกข์ร้อน
แม้ในเรื่องส่วนตัว ถ้าได้นำอกให้โรงเรียนทราบ ก็พยายามช่วยกัน
เท่าที่กราบเรียนมาแล้ว เป็นงานที่โรงเรียนนี้ได้ทำมาด้วยความ
ยากลำบาก ได้ทำมาโดยวิธีที่ให้นักเรียนของโรงเรียนนี้เป็นหั้นนักเรียน
และเป็นผู้รับใช้ปัจจุบันและประชาชนไปด้วยในเวลาเดียวกัน ถ้า
หากว่าโรงเรียนนี้ไม่สามารถจะเจริญยิ่งกว่านี้ได้ หรือไม่สามารถทำ
ประโยชน์ให้มากกว่านี้ได้ ก็ไม่ใช่เป็นเพราะขาดความพยายาม แต่
หากเป็นเพราะว่างานอันนี้เป็นงานใหม่ ไม่เคยมีตัวอย่างให้เห็นมาแต่
ก่อน ต้องทำเอามาด้วยความนึกคิดและเสียงภัยเสนอมา แต่เป็น
เคราะห์ด้อยบ่หันผู้ใหญ่ ทั้งในราชการและนอกราชการ ท่านผู้มีเกียรติคุณอัน
สูงหลายท่าน เมื่อทราบความมุ่งหมาย ได้เห็นความมานะพยายามและ
ความเป็นไปอันแท้จริงของโรงเรียนนี้ ก็เกิดความเมตตา sang sāra และ
และให้ความอุปการช่วยเหลือต่อๆ ท่านรัฐมนตรีเองก็เป็นผู้ใหญ่ความ
อุปการอย่างยิ่งแก่โรงเรียนนี้ โดยได้กรุณาออกคำสั่งเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๕
กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ ให้สร้างสถานที่ของโรงเรียนนี้ด้วยเงิน
เป็นจำนวน ๔๕,๐๐๐ บาท บรรดาครุและนักเรียนในโรงเรียนรู้สึกว่า
เป็นโชคดีอันสูงสุดที่จะพึงได้รับ เพราะในช่วงเวลา ๔ ปีล่วงมา
โรงเรียนนี้ต้องอาศัยที่ของพิพิธภัณฑสถาน ซึ่งมิใช่ที่เหมาะสมสำหรับเป็น
โรงเรียน สถานที่ต่อๆ โดยจะเพาะห้องเรียนไม่ถูกแบบ ไม่เหมือน

แก่ก่อนมั้ง ซึ่งกรมพลศึกษาได้ทักทิ้งเสนอมา โรงเรียนที่สร้างใหม่นี้ได้ทำเป็นตึกสองชั้น ชั้นบนมี ๘ ห้อง ซึ่งใช้เป็นห้องเรียนและเก็บเครื่องละคร ชั้นล่างมี ๕ ห้อง ซึ่งเป็นห้องสมุด ห้องประชุม ห้องรับแขก และห้องทำงานของครุ อนึ่งได้สร้างศาลาพักซ้อนดูแลรับแขก เป็นอีกหลังหนึ่งต่างหาก สิ่งเหล่านี้เมื่อคำนวณราคาก็จะเกินจำนวน ๔๕,๐๐๐ บาทเป็นอันมาก เมื่อก่อนจะลงมือสร้างได้ลองให้ผู้รับเหมาต่าง ๆ กะราคาประมาณๆ ไม่มีรายได้ยอมรับทำโดยราคาต่ำกว่า ๖๗,๐๐๐ บาท แต่ที่กรมศิลป์การทำได้เช่นนี้ ก็โดยเหตุที่กรมศิลป์การให้ช่างของกรมลงมือทำเอง ค่าแรงที่ต้องเสียก็เพียงค่าแรงกรรมกรทุกสิ่งทุกอย่างได้พิจารณาจัดทำ เพื่อให้ได้ของดีที่สุดโดยใช้เงินแต่น้อยที่สุด สัมภาระบางส่วนได้พิจารณาคืนเอาของเก่า ๆ ที่มีอยู่รอภูมิปั้นปูนใช้ งานทุกอย่างได้พิจารณาออกแบบตรวจตราควบคุมให้เป็นการประหยัดที่สุดที่จะเป็นได้ และโดยวิธีนี้สามารถทำโรงเรียนนี้ได้ภายในวงเงินที่อนุมัติ และได้โรงเรียนที่ดีพอที่จะต้อนรับชาวต่างประเทศอันเป็นงานที่โรงเรียนนี้ต้องทำอยู่เสมอโดยไม่ต้องด้วย

การที่ท่านรัฐมนตรีได้กรุณาอนุมัติให้สร้างโรงเรียนขึ้นนั้น บรรดากรและนักเรียนทั้งหลายรู้สึกเป็นของขวัญอันมีค่ามากที่สุด และมีความภูมิใจเป็นอย่างสูง เพราะว่าเท่าที่เป็นมาแล้วนั้นมีบัญญาข้องใจกันอยู่เสมอ ว่างานการที่โรงเรียนนี้ทำไปนั้น ผิดหรือถูก บางคนเห็นว่าดำเนินการถูก บางคนเห็นว่าดำเนินการผิด การที่ท่านรัฐมนตรีให้โรงเรียนหลังนี้ ก็เท่ากับให้ประกาศนี้ยับตัวซึ่งแสดงว่าท่านรัฐมนตรีอนุมัติการงานที่โรงเรียนทำมาว่าเป็นการถูกต้อง ความพูมใจอันจะผูกอยู่ในดวงใจต์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนี้ไปตลอดกาล

หมายเหตุ

ในการพิมพ์สมุดที่ระลึกเล่มนี้ กรมศิลปากรได้ขอร้องไปยังท่านผู้ทรงเกียรติคุณหาดยท่าน ขอความกรุณาให้ช่วยเขียนข้อความบางประการ ให้พิมพ์ในสมุดเล่มนี้ โดยจะพยายามอย่างยิ่งคือ ความคิดความเห็นเกี่ยวกับงาน การท่องเรียนนี้ได้ทำแล้วในช่วงเวลา ๕ ปี

ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความซึ่งท่านผู้ทรงได้รับคำร้องขอ ได้กรุณาระบุไว้ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๗ ในสมุดเล่มนี้ ด้วยความรู้สึกพระคุณอย่างสูง

การนำข้อความเหล่านั้นลงพิมพ์ในสมุดเล่มนี้ ได้นำข้อความของคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์, นายกรัฐมนตรี และประธานสภาผู้แทนราษฎรลงพิมพ์ก่อน ส่วนนอกจากนั้น ได้นำลงพิมพ์ตามระยะเวลาที่ได้รับตั้นฉบับ ฉบับใดได้รับก่อน ก็นำลงพิมพ์ก่อน และต่อ ๆ กันเป็นลำดับไป

ของ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพยาภา
ประมานคนะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

นับวันแต่โรงเรียนศิลปักษ - แผนกนาฏศิลป์ได้จัดตั้งขึ้น และดำเนินการมาแล้วเป็นเวลา ๕ ปี ความเริ่มภักดีของโรงเรียนนี้ เป็นที่นิยมชมชอบของประชาชนเพียงใด ย่อมปรากฏเกิดต่ำท่านทั้งหลาย ที่ได้ไปชมละครของกรมศิลปักษ ซึ่งได้เริ่มแสดงนับแต่เรื่อง “เดือดสุพรรณ” ฯ ลฯ เป็นต้นมาโดยแจ้งชัดอยู่แล้ว เพราะนอกจากจะ ได้ชื่นชมเรื่องการแสดง, ฉากร, และทำนองเนื้อเพลงใหม่ ยังได้สร้างถึง ประวัติศาสตร์ไทยและเทศ อันเป็นเครื่องชูชวนนี้ให้ผู้ที่ศึกษาให้บังเกิดความรักชาติบ้านเกิดเมื่อตนอนุขอตนอีกด้วย

ฉะนั้น ในศุภาระดีแห่งวันเปิดโรงเรียนศิลปักษ - แผนกนาฏศิลป์ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๑ ขอความเริ่มรุ่งเรืองงาม แด่โรงเรียนนี้ยิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อความสัริมมงคลแก่กรมศิลปักษ ตลอดจนครุ, นักเรียน, เจ้าหน้าที่และผู้ปกครองนักเรียนล้วนไปชั่วกาลนาน.

วังสวนกุหลาบ
วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๑

ขอ เจ้าพระยา มราช ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ข้าพเจ้าเคยนึกเป็นห่วงอยู่เสมอ ถึงเรื่องศิลปกรรมของไทยเรา
เกรงว่าจะเสื่อมสูญไปเสีย จะพยายามยังแผ่นกานาฏศิลป ข้าพเจ้า
คิดว่าโอกาสที่จะได้รับทรงนุบำรุงน่าจะมีน้อยเสียแล้ว จริงอยู่มีเอกชน
บางท่านรู้สึกเสียดายและประณณจะประคับประคองไว้ แต่การนี้เป็น
การใหญ่เกี่ยวกับใช้ทุนรอนค่อนข้างมาก สำหรับเอกชนเห็นจะไม่ไหว
กรณ์เมื่อได้เห็นรัฐบาลจัดนาฏศิลปให้เข้ารวมอยู่ในความควบคุมดูแล
ของกรมศิลป์ และให้หลวงวิจิตรวาทการเป็นอธิบดี ข้าพเจ้ารู้สึก
พอใจเป็นอันมากที่ได้เห็นเช่นนั้น ต่อมาอีกไม่นานนักได้รับเชิญไปคุ
ลະครุณ์ศิลป์ เรื่องเลือดสุพรรณ และเรื่องราชนู ข้าพเจ้าได้
ตั้งใจทั้ง ๒ เรื่อง รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เห็นความเจริญแห่งศิลป
แผ่นกัน ในความอ่อนวยการของอธิบดีกรมศิลป์ ได้รับการพนฟุขน
อย่างรวดเร็ว เรื่องหลัง ๆ ต่อมาข้าพเจ้าไม่ได้ไปคุ ทั้งนี้ไม่ชัวร์ไม่
พอใจหรือเบื่อหน่าย แต่เป็นด้วยมีความพอใจแล้ว และเชื่อในความ
สามารถของหลวงวิจิตรวาทการผู้เป็นอธิบดีว่าจะสามารถดำเนินการพนฟ
นาฏศิลป์ให้ก้าวหน้าสืบไป

บัดนี้ได้ทราบว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการอนุมัติให้กรุณ
ศิลป์ สร้างโรงเรียนศิลป์ แผ่นกานาฏศิลป์ จำนวนหนึ่งห้อง
ถ้วน ๔๕,๐๐๐ บาท ซึ่งจะได้ทำพิธีเปิดใช้ในวันที่ ๑ มิถุนายน ศกน
จะเป็นที่นัดอภิเษก จังหวัดเชียงใหม่ ในอันที่จะได้เห็นทรงนุบำรุงศิลป์กรรม
ของไทยอย่างจริงจังเพิ่มขึ้นเป็นลำดับไป.

บ้านศาลาแดง กรุงเทพฯ

วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๘๑

ຂອງ ເຈົ້າພະຍາພື້ນທາງໄປທີນ ຜູ້ສໍາເລັດກາງຕະຫຼາດແຫ່ງທະນາຄ

ໂຮງເຮືນສຶລປາກຣແຜນການຝົດຽາຍຄໍ່ໃດໆດໍາເນີນການມາແລ້ວໃນ
ຮະຫວ່າງ ۴ ປີ ຕາມທີ່ປາກຝົດເກົ່ານທີ່ໄປຮົມທີ່ໜ້າດ້ວຍ ແກ້ວການ
ຄົກຍາຂອງໂຮງເຮືນນີ້ໄດ້ເຈົ້າພື້ນທາງໄປທີນເປັນອັນນາກ ມີເຮືອດະຄຣທ
ຕົກເຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ໜ້າລາຍເຮືອງ ເຊັ່ນເຮືອດສຸພຣຣມເປັນຕົ້ນ ທີ່ເປັນ
ເຮືອທີ່ເກີ່ວນເນື້ອດ້ວຍປະວັດສາສຕ່ຣທີ່ເງື່ນຫາຍໄປໜ້ານແລ້ວ ໄກ້ມາ
ປາກຝົດເພື່ອຝົດຂຶ້ນອັກ ທີ່ທົ່ວກັນສມັນຍືມທີ່ກໍາລັງປະເທດຕ້ອງການປຸກ
ໄຫ້ໜ້າສຍາມທີ່ຄວາມຮັກຈາຕົ່ງຂຶ້ນ ແລະນທພັບຕ່າງ ຖໍ່ທີ່ເຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່
ອັກເປັນອັນນາກ ກີລົວແຕ່ເປັນນທພັບທີ່ໄປຮາບປຸກປົມຈັບໃຈປະຫາ-
ໝາຍຝູ້ທີ່ເປັນນກຽບ ແລະໄນ່ໃໝ່ນກຽບ ແມ່ແຕ່ເຕີກເລັກ ທີ່ຢັງພູດໄນ່ໜັດ
ກີບັງຈາໄປຮູ້ໄດ້ ກັນກຳວ່າ, ນັກຮູ້ທີ່ກໍາລັງສຶລປາກຈັດນໍາອັກແສດງ
ກີເປັນທີ່ເໜາະສົມດີຖຸກປະກາ

ວິຊານຝົດຽາຍຄໍ່ທີ່ນຍືມແລະເຈົ້າພື້ນທີ່ໃດໆປາກຝົດແພ່ວໜ້າ
ໄປຈົນຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນຫ້າວົງນຸ່ມຸນໃດໆນຳໄປເພຍແພ່ວໃນປະເທດຂອງເຫາ
ໜ້າພົມໄດ້ໄປເຫັນມາແລ້ວ ຄົງແມ່ຈະຂັດຕາກີບ້າຍຄວາມເໝຍໃນຄວາມສາມາດ
ຂອງເຫາທີ່ໄດ້ພົມຍາມທຳເອົາອຳຍ່າງໄດ້ຄົງເພີຍນັ້ນ ກັນກຳເນື້ອດ້ວຍນີ້ຄວາມ
ຄຸດຄວາມເຫັນໃນທາງສ່ວຍາມຕ່າງກັນ ປະເພດ໌ແລະແບນຊ່ວມນໍ້າຍກີຜິດ
ກັນອູ່ມາກ ເຊັ່ນພັບສරນເສົ່າງພະນາມເປັນຕົ້ນ ຕ່າງປະເທດໄດ້ນຳໄປ
ເລັ່ນກີໃໝ່ໂນຕອບ່າງເດືອກັນ ແຕ່ພັ້ນເສື່ອງແລະຈັງຫວະຜິດເພີຍນແປດກມາກ
ກີສຶລປະອຸນ ຖໍ່ກີເປັນເຊັ່ນເດືອກັນ

ໃນການທີ່ກໍາລັງສຶລປາກໄດ້ຈັດກາຮ້ອມພື້ນແລະນໍາຮູ່ໃນວິຊານຝົດຽາຍຄໍ່
ໃຫ້ເຈົ້າພື້ນທີ່ເປັນຕົ້ນ ຄວາມໄຕ້ຮັບຄວາມໝາຍເຫັນທີ່ໄປ.

ນິຍົມກາງຕະຫຼາດ

ของ นายพันเอก พระษายาพหลพตพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี

การนาฎศิริยางค์ คือ การละครและการดุนตรีนั้น เป็นส่วนประกอบอันสำคัญอย่างหนึ่งแห่งวัฒนธรรมของนานาชาติ ประเทศชาติใดที่เจริญอยู่ในความเป็นเอกราชน ก็ยิ่งควรบำบูรุงปัจจัยแห่งวัฒนธรรมเหล่านี้ให้ผู้คนทราบ ปวงชนของชาติจะได้มีศิลปะอนุรุ่งเรือง เป็นเครื่องแสดงชีวิตจิตใจของตน ว่ามีลักษณะพิเศษเป็นอิสระฉะเพาะตน

โรงเรียนนาฎศิริยางค์มีความมุ่งหมายที่จะทะนบูรุงและส่งเสริมศิลปะการละครและการดุนตรีของไทยให้ผู้คนทราบดังกล่าวแล้ว ทั้งทางแบบประเพณีของไทย และทางแก้ไขดัดแปลงให้เที่ยมทันกาลสมัย

เท่าที่ได้ดำเนินการมาเป็นเวลา ๔ ปีนั้น โรงเรียนนาฎศิริยางค์ได้กระทำการก้าวหน้าไปเป็นอนันมาก ดังได้ปรากฏแก่ประชาชน และได้รับความนิยมชมชื่นจากประชาชนแล้ว

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีและชี้เชยด้วยความจริงใจ และขอแสดงความหวังว่า โรงเรียนนาฎศิริยางค์จะบำบูรุงการละครและการดุนตรีของไทยเราให้เจริญรุ่งเรืองเท่าเทียมกับของอารยประเทศ โดยมีลักษณะพิเศษให้ปรากฏเป็นสมบัติฉะเพาะของปวงชนชาวสยาม เป็นเครื่องประกอบวัฒนธรรมของไทยให้ปรากฏเกียรติคุณแพร่หลายยิ่งขึ้นไป เทอญ.

๙.๙.๑๐. ๒๕๖๗

วังปารุสกวัน

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ของ พระษามานวารชีส์ ประชานศภพูเดนราชภร

คุณหลวงวิจิตรวาทการ รัฐมนตรี อธิบดีกรมศลปกร ได้ขอให้ ข้าพเจ้าเขียนข้อความเพื่อแสดงความคิดความเห็นเกี่ยวกับกิจการที่โรงเรียนนาฏศิริยงค์ได้ปฏิบัติมาในช่วงเวลา ๕ ปี เพื่อรับรวมและพิมพ์ ในสมุดที่ระลึกให้ทันในงานเปิดโรงเรียนนี้ในต้นเดือนมิถุนายน ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสช่วยเหลือคุณหลวงวิจิตรวาทการ ในเรื่องนี้

แม้ถึงว่าจะครหลงในเมืองไทยจะได้เคยมีมาแล้วเป็นเวลาช้านาน ก็ต่ำ ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นครหลงสมัยไหน ได้รับการตีชนของประชาชนมากเท่าผลกระทบศลปกร ภายในความบังคับบัญชาของคุณหลวงวิจิตรวาทการนี้ ทั้งนี้อาจเป็นด้วยระเบียบการของกรมศลปกรที่ได้ปรับปรุงใหม่ ซึ่งคุณหลวงวิจิตรวาทการ ยอมให้เจ้าหน้าที่ทุกแห่งในกรมศลปกรได้มีโอกาสตีชนการเรียนเรียนบทละคร การค้นหาตัวละครการแสดงละครตลอดจนถึงการสร้างเพลงใหม่ๆ เมื่อเจ้าหน้าที่ทุกแห่งได้มีส่วนช่วยเหลือ กิจการในเรื่องละครจะได้ดำเนินไปโดยเรียบง่าย เจ้าหน้าที่ในกรมศลปกรเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำงานกลมเกลียวกันดี ข้าพเจ้าไปดูกระบวนการศลปกรคราวใด อดทนความมีระเบียบเรียบร้อยในเรื่องนี้ไม่ได้ การละครเป็นของที่ทำได้โดยยาก ผู้อำนวยการต้องเป็นผู้มีความสามารถในการแสดงนี้ มีฉะนั้นก็ไม่สามารถควบคุมคนแสดงและคนดูละคร ให้อยู่ในระเบียบทดังนี้

เมื่อเจ้าหน้าที่ในกรมศลปกร ได้มีส่วนมีส่วนรับผิดชอบ บุคคลที่จะแสดง ตัวละครที่ได้เล่นฐานะนี้มาเป็นชั้นๆ จนถึงพระเอก นางเอกในเรื่องใด คงมีความพากพูนใจเป็นอันมาก และคงเต็มใจทำงานในกรมศลปกรจนเต็มกำลังและความสามารถ เพื่อทำหน้าที่และทำซื่อเสียงให้แก่กรมศลปกรและแก่ตัวผู้แสดง การงานทุกอย่าง

เป็นของคุณสัน ขอให้เป็นไปในทางที่ชอบ การแสดงละครก็เป็นศิลป์ อย่างหนึ่งที่ไม่ได้ทุกคน ข้าพเจ้าเชื่อว่าผู้ที่ได้เดือนฐานะขึ้นเป็นพระเอก นางเอก ในละครของกรมศิลป์การในสมัยนี้ มีคนรู้จักตัว รู้จักชื่อ และมีชื่อเสียงมากกว่าทำงานอย่างอื่นหลายย่าง การชื่อเสียง เป็นสวัสดิมิตรอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจคุ้มครองให้สามารถทำงานอย่างอ่อนสำเร็จได้ ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยมีฐานะเป็นพระเอก นางเอก ก็ได้ประโยชน์ในการอบรม และพoitain การที่กระทำ เป็นประโยชน์ ทั้งทางกายและใจ ข้าพเจ้าเชื่อว่าคงมีอัยยืนกว่าคนที่ไม่เคยมีชีวิตในเรื่องการละคร

ละครหลวงในสมัยก่อน ข้าพเจ้าเคยได้ยินคนชุมเป็นจำนวนส่วนมาก ละครของกรมศิลป์การในสมัยนี้ แม้จะมีคนชุมมากก็ต้อง ข้าพเจ้าได้ยินคนต่อเรื่อง ตีการแสดง และตีเพลงใหม่ ๆ เป็นจำนวนส่วนมากกว่า คนที่ตีมาก มักจะไปคุ้มาก ข้าพเจ้าไม่เคยคิดว่า การตีชมของประชาชน อาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เขาคิดว่าละครของกรมศิลป์การเป็นส่วนหนึ่งของเข้า ภายหลังที่กรมศิลป์การแสดงละครเรื่องเดือดสุพรรณ จึงทำให้ข้าพเจ้าเห็นว่า ข้อนี้อาจเป็นความจริงได้ โดยที่คนไปดูการแสดงละครเรื่องเดือดสุพรรณมาแล้ว มาตีชนกันเสียมากมายจนเป็นเหตุทำให้คนตันเต็มไปดูกันเป็นจำนวนมาก ทำให้เด็กตามโรงเรียนร้องเพลงในเรื่องเดือดสุพรรณได้ก่อนหนึ่การแสดงละคร ทำความปลาดิ่งให้แก่คนมากมาย ต่อมา ข้าพเจ้าได้เห็นละครเรื่องราษฎร์เรืองพระเจ้ากรุงธน เรื่องศึกถลาง เรื่องแส่นหว และเรื่องอนทสันฯ ของคุณหลวงวิจิตรวาทการ ทำให้ข้าพเจ้าสร้างความน่าประทับใจแก่ผู้แสดง ก็แสดงก็ดี ทำนองขับร้องก็ดี ที่สำคัญเป็นล้ำค่าความสามารถของผู้แสดง ก็เจริญขึ้นตามเวลาที่อบรมมา ทั้งนักเบนด้วยความสามารถของคนหลวงวิจิตรวาทการ ครู และเจ้าหน้าท่อน ๆ ของกรมศิลป์การที่สร้างโรงเรียนนี้ได้ด้วยความเห็นออยยาก

ในลักษณะนี้ มีเพลงที่สร้างขึ้นใหม่หลายเพลง เพลงเหล่านี้เป็นที่นิยมของคนไทยเป็นส่วนมาก เพราะมีถ้อยคำไทยเรา มีทำนองที่คนชอบร้อง มีเนื้อเพลงทำให้คิดถึงชาติน้ำเมือง และถึงคุณของผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศ ในบางโอกาสได้มีการร้องเพลงเหล่านี้พร้อม ๆ กันในสมาคมภายในห้องการรับประทานอาหารก็มี เช่น เพลงรักเมืองไทย และเพลงอื่น เพลงเหล่านี้ก็เรียนร้องกันได้เป็นจำนวนมาก ถึงกับคนต่างประเทศ ได้เคยมาถามข้าพเจ้าว่าเป็นเพลงอะไรและมาแต่ไหน เมื่อปลายปี ๒๔๘๐ ได้มีการรับรองที่สถานทูตอเมริกันในการนี้ได้มีการแสดงสด ขอไวโอลินประกอบกับเบียโน ผู้แสดงได้แสดงเพลงฝรั่งตามชนิดของเขาหลายเพลง ในที่สุดได้มีการแสดงเพลงของคุณหลวงวิจิตร ๑๕ เพลง มีคนต่างประเทศอยู่ในที่นั้น เป็นอันมาก ต่างได้แสดงความยินดีที่ได้ฟังเพลงเหล่านี้ทุกเพลง ตอบมือเสียงดังสนั่นทุกเพลง แต่เพลงที่เขาชอบมากที่สุดคือเพลงดังขันทร์ เพลงในเรื่องเลือดสพรณ กล่าวกันในที่นั้นว่า เสียงเยือกเย็น เป็นของเมืองไทย ถึงแม้ว่าผู้แสดงจะไม่บอกชื่อเพลง ก็สามารถทายได้ว่าเป็นเพลงไทย บทเพลงเมื่อจะเป็นของที่สร้างขึ้นและร้องกันได้มากด้วยกันนักดี แต่ละเพาะทำนองเดียวกันเสียงให้ได้เป็นที่พอใจอนิยมของคนไทยและคนต่างประเทศ อย่างเพลงดังขันทร์นี้ มีน้อยเต็มที่ที่นักเนื้องจากมีโรงเรียนศิลป์ปักษ์—แผนกนาฏศิลป์ฯ ยังค์

ในโอกาสที่จะเปิดใช้สถานที่โรงเรียนนี้ใหม่ ข้าพเจ้าขอให้โรงเรียนนี้เริ่มอยู่ฯ ขึ้นไป จนมีฐานะมั่นคง และขอให้ผู้ปกครองเด็กที่มีนิสัยในทางนี้ส่งเข้าโรงเรียนนี้ เพื่อจะได้ทำซื่อเสียงให้เกิดคนไทยและเมืองไทย.

ของ นายนาวาเอก หลวงศุภชลากย์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรธาริการ

ภายในช่วงระยะเวลา ๔ ปี โรงเรียนศิลปากร - แผนกนาฏ
ครุยังค์ ได้พยายามพัฒนาระบบและคณตรีไทยให้เจริญยิ่งขึ้น จน
เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป ลักษณะคณตรีเป็นส่วนหนึ่งแห่ง^{ที่}
วัฒนธรรมของชาติ ชาติได้มีลักษณะคณตรีอยู่ในมาตรฐานสูง
ชาตินี้ก็ยอมรับม้วัฒนธรรมสูง นัยหนึ่งคือ ความเจริญในทางลักษณะ
และคณตรีย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงความเจริญของชาติ ฉะนั้น
โอกาส นี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีในการที่กรมศิลปากรได้จัดสร้าง
โรงเรียนศิลปากร แผนกนาฏครุยังค์ขึ้นใหม่ และหวังใจว่า โรงเรียน
นี้ คงจะพยายามส่งเสริมวิชานาฏครุยังค์ให้เจริญยิ่งขึ้นเป็นลำดับ.

**ของ หน่วยงานเจ้าดูแลภาคร กระทรวง
โรงเรียนที่ให้ วิชาความรู้ทางนาฏศิลป์
และอบรมนิสิตยอันดี**

ในคราวที่โรงเรียนศิลป์ฯ - แผนกนาฏศิลป์ฯ จะได้สถาปนาที่ใหม่ ซึ่งจะเป็นไปได้เช่นตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๘๑ เป็นต้นไปนั้น ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะเขียนข้อความเพียงเล็กน้อย อันเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนนี้ได้ปฏิบัติมา ในช่วงเวลา ๕ ปีเพื่อส่งเสริมความเจริญของสถานศึกษานานาชาติมีความ.

โรงเรียนศิลป์ฯ แผนกนาฏศิลป์ฯ ได้ดำเนินการตามแบบโรงเรียนวิสามัญทั้งหลาย คือ ได้มีการศึกษาวิชาสามัญกับวิสามัญควบกันไป ในการประกวดวิชาสามัญนั้น มีจรรยา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ประวัติศาสตร์ และพลศึกษา ส่วนวิชาสามัญมีทั้งวิชาบังคับและวิชาที่อนุญาตให้เลือก วิชาที่บังคับให้ศึกษาในโรงเรียน ๕ สาขาวิชา

ก. ในตดunตรีสาขาวิชา
ข. การขับร้องเพลงไทย
ส่วนวิชาที่อนุญาตให้เลือกมี ๓ ประเภท คือ

- ก. ศิลปะศิลป์
- ข. นาฏศิลป์
- ค. กีฬาศิลป์

วิชาที่อนุญาตให้เลือกเต็มประเภท ประกอบด้วย หลักวิชา และทางปฏิบัติ

หลักวิชาแห่งศิลป์ฯ นี้ประวัติศิลป์ไทย กฎหมายที่ในการใช้ศิลป์ให้ท้องความกาลเทศะ และการประสมวงดนตรี ในการ

ทางปฏิบัตินั้น ผู้ศึกษาต้องสามารถแสดงตนต่อวิเคราะห์ของชนิดใด ชนิดหนึ่งได้อย่างน้อย ๒๐ เพลง

หลักวิชาแห่งนาฏศิลป มีประวัตินาฏศิลปของไทย กษ
เกณท์การใช้เพลงรำให้ต้องตามกาลเทศะ และหลักการแต่งตัวละคร ในทางปฏิบัตินั้น ผู้ศึกษาต้องรำเพลงช้าเพลงเร็วได้ตลอด รำเพลงเม่ บทได้เต็มคำรา รำได้ตามบทซึ่งกรรมการผู้สอบจะกำหนดให้ และแสดงละครพูดได้ตามบทบาทที่กรรมการผู้สอบจะกำหนดให้

หลักวิชาแห่งคีตศิลปนั้น คือ ความรู้ทั่วไปทางครุย่างศิลป และนาฏศิลป กษเกณท์การบรรจุทำนองเพลงให้เหมาะสมกับบทเพลง และหลักการแต่งตัวละคร ในทางปฏิบัตินั้นผู้ศึกษาต้องร้องเพลง๓ ชั้น นอกจากเพลงบังคับอย่างน้อย ๑๐ เพลง ร้องเพลงโขนและละคร ได้อย่างน้อย ๕๐ เพลง นอกจากที่ถูกต้องตามกษเกณท์ของการนัก กษ บท และพากย์ได้ทุกชนิด

นอกจากทักษิณแล้ว ยังพยากรณ์มีการสอนวิชาครูเพิ่มขึ้นใน โรงเรียนนี้ด้วย

ตามรายการในหลักสูตรการศึกษานาฏครุย่างค์ และคีตศิลป ที่ขึ้นนำมากล่าวไว้ นี้ และตามความสังเกตในการแสดงละครอัน เป็นที่นิยมของชนทั่วไปนั้นพожะเห็นได้ว่า บรรดาผู้ที่สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนศิลปปักษ์ แผนกนาฏครุย่างค์ย่อมเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง มีหลักวิชาและมีความชำนาญในทางนาฏศิลป และครุย่างศิลปอย่าง บริบูรณ์

องค์ ขึ้นมา มีความยินดีที่ได้ทราบจากโ ovar ของอธิบดีกรม ศิลปปักษ์ ซึ่งได้ให้แก่ครูและนักเรียนศิลปปักษ์ แผนกนาฏครุย่างค์ ในวันไหว้ครูประจำปี ๒๔๘๐ ว่าความมุ่งหมายของท่าน ที่เกี่ยวแก่โรงเรียนนี้ นักจากผลในทางราชการ และผลในทางให้ความรู้แล้ว

ท่านยังต้องการอีกอย่างหนึ่ง คืออบรมให้นักเรียนมีสสัยอันดี เป็นต้นว่า ให้มีความโอบอ้อมอารี ตรงต่อหน้าที่ เป็นคนเชื่อถือได้ มองงานอะไรให้แล้วทำสำเร็จด้วยดี มีความประพฤติเรียบร้อย มีความเขียนหม่นเพี้ยรอ้าไว้ในกิจการของโรงเรียนและราชการ ทำตนให้เป็นที่นิยมนั่นถือในหมู่ข้าราชการหรือนักเรียนด้วยกัน คุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องการปลูกฝังไม่น้อยกว่าวิชา ฉะนั้น โรงเรียนสักแห่งพยายามอบรมคุณลักษณะเหล่านี้ตลอดมา

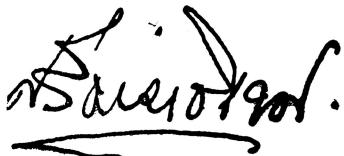
เมื่อโรงเรียนศิลปักษร-แผนกนาฏธุริยางค์ เป็นสถานศึกษาที่ให้ทั้งความรู้ในหลักวิชาและความชำนาญในทางปฏิบัติ ทั้งมีความมุ่งหมายที่จะอบรมให้นักเรียนมีสสัยดีด้วยดี ไปด้วยดงกล้าวแล้ว ก็นับว่าโรงเรียนนี้เป็นสำนักศึกษาที่ดีและจำเป็นต้องมีในโครงการศึกษาแห่งชาติ ข้าพเจ้าแน่ใจว่าทั้งทางราชการและประชาชนจะช่วยกันทะนุบำรุง โรงเรียนนี้ให้ดีมากกว่าสืบไป

ของ เจ้าพระยาคริษ്ണมารีเบศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงบุญทิฆาราม

นาฏศาสตร์และดุริยางคศาสตร์ไม่แต่ก่อให้เกิดความบันเทิงเท่านั้น ยังเป็นเครื่องหมายแห่งความเจริญทางจิตต์ใจของประชาชน อีกด้วย กรุงสยามได้ตระหนักในความสำคัญของศิลปะประเพณีมานานแล้ว จึงได้ให้ทะนบูรุงอยู่เป็นเนื่องนิตย์ การที่รัฐบาลได้ตั้งโรงเรียนศิลปปักษ์ แผนกนาฏดุริยางค์ขึ้นก็เพื่อจะรักษาศิลปะอันดีของชาติไว้มิให้เสื่อมสูญ ประการหนึ่ง กับส่งเสริมการคุ้มครอง แต่พ่อนรำให้เพ่องฟูปิงขันอีกประการหนึ่ง

ความสำเร็จของโรงเรียนนี้มือบูรุงย่างไร ย่อมปรากฏแก่ผู้ที่ໄมาทั่วไปอยู่แล้ว ภายในระยะเวลา ๕ ปี โรงเรียนนี้ได้พัฒนาอุปสรรคต่างๆ จนสามารถขัดความคิดเห็นของประชาชนและก่อให้เกิดความเดือนไหว้ศรัทธาขึ้นได้ การที่บุคลากรและเพลงต่างๆ ของกรมศิลปปักษ์เป็นที่นิยมในหมู่ประชาชนทั่วไป ย่อมเป็นเครื่องพิสูจน์อย่างชัดว่ารัฐบาลมิได้ลงทุนลงแรงไปในการนี้โดยไร้ประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ควรถือว่ากิจการที่ได้ปฏิบัติไปแล้วเป็นเพียงชั้นเริ่มต้นเท่านั้น เพราะนาฏศาสตร์และดุริยางคศาสตร์ของเรายังสามารถดำเนินไปสู่ระดับที่สูงกว่าบันจุบันได้อีก.

ในวาระที่โรงเรียนนี้ได้ข้าย้ายสถานที่ใหม่ ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดีกับท่านอธิบดีกรมศิลปปักษ์ ผู้เป็นต้นเหตุแห่งความเจริญของโรงเรียนนี้.

ของ นายพันเอก พระยาฤทธิ์อัคเนย়
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรกรรม

การแสดงนาฏะและครุย่างคืนนี้ เป็นการแสดงให้เห็นลักษณะ
แห่งความเจริญรุ่งเรืองของชาติได้ดีอย่างหนึ่ง

โรงเรียนศิลป์การ - แผนกนาฏะครุย่างค์ เป็นบ่อเกิดแห่งการ
แสดงทักษะล้วนนั้น โรงเรียนได้ถูกปรับปรุงใหม่มาเป็นเวลา ๕ ปี ว่า
ตามความรู้สึกของประชาชนส่วนมากเห็นกันว่า ศิลปะในทางนี้ได้
เจริญขึ้นในสมัยนี้จนนับได้ว่ามีคนนิยมและเอาใจใส่ จึงหวังว่าวิชา
นาฏะและครุย่างค์คงจะได้เจริญก้าวหน้าไปด้วยความประณีตยิ่งขึ้น
จนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของกรมศิลป์การ

ขอให้โรงเรียนศิลป์การ ตลอดจนบรรดาครู, นักเรียน และ^{เจ้าหน้าที่} มีความเจริญและสัมฤทธิ์ผลดังความ平原นาด้วยประการ
ทั้งปวง เทอญ.

นาย พ. อ. ภูวนิษฐ์

ของ นายพันเอก หลวงอุดเทชารักษ์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

ตามความรู้สึกของข้าพเจ้า โรงเรียนศิลปักษ์ แผนกนาฏ-
ดุริยางค์ ได้ปฏิบัติภาระมาด้วยความเรียบร้อยเจริญเป็นลำดับ
ดังจะเห็นได้ เช่นการแสดงละครเป็นต้น กสามารถแสดงได้แนบ
เนียนเรียบร้อยน่าชม และจากก็งดงาม บทประพันธ์ละครและบท
เพลงก็เป็นเรื่องที่ดีมีประโยชน์ เป็นเรื่องที่เราใจให้รำลึกถึงกรณี
ต่างๆ ที่ล้วนแล้วเป็นอย่างดี ปลูกให้มีความรักชาติบ้านเมืองและ
กล้าหาญประกอบด้วยความบันเทิงพร้อมกันไปในตัว เป็นที่นิยมชม
ชอบของประชาชน จนมีผู้นำทั่วประเทศไปร้องกันอยู่เพร่หลาย นอก
จากการปักครองครูนักเรียนและเจ้าหน้าที่ก็เป็นไปโดยความเรียบ
ร้อย ตลอดจนผู้ปักครองนักเรียนก็พอใจส่งถูกหลานมาเล่าเรียน
นับว่าได้รวมกันพูดว่าชนาฏดุริยางค์ให้เจริญมั่นคงกว้าง
ประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศไทยชั่วนหนั่ง และหวังว่าจะเจริญ
ก้าวหน้าเป็นลำดับไป.

จ. พ. อ. อุดเทชารักษ์.

ຂອງ នាយນາວເອກ ພະຍາກົມຈຳກົດ
ຮ້າມນິຕີ
ຜູ້ບໍ່ມີຫາການທ່ານເວັບ

ໂຮງເຮັນສຶລປາກ ແພນກນາມດຸຈຸຍາກ ໄດ້ຕັດຂຶ້ນແລະດຳເນີນ
ການມາແລ້ວເປັນເວລາ ແລ້ວ ຂ້າພເຈົ້າສັກຍິນຈຶ່ງກິຈການໄດ້ເຈົ້າຍຸກກ້າວ
ໜ້າຂັນເປັນອັນນາກ ຖັນເປັນດ້ວຍຫລວງວິຈິຕຣາທກາຮັ່ງເປັນຜູ້ນຳແລະ
ສັນໃຈໃນການສ້ອງແລ້ວ ໄດ້ປັບປຸງຮະບັບການຂອງໂຮງເຮັນເປັນທີ່
ເຮັບຮ້ອຍ ນໍາສ່ຽງເສີມຢືນນັກ ຂ້າພເຈົ້າໄດ້ໄປໝາກຮາດແສດງຂອງແພນກ
ນາມດຸຈຸຍາກຄໍ້າ ດູ້ເດືອ້ວ່າຈຸນໃຫ້ຊູ້ອັກ ເພຣະວິຊີກາຮາດແສດງຕີ່
ນາກ ໄມ່ທຳໃຫ້ຜູ້ດູນັ້ນຈົງແລະບໍ່ນວ່າໜ້າກ ສ່ວນນາກແລະແສງໄຟທີ່ໃຊ້
ໃນກາຮາດແສດງນັ້ນວ່າເກືອບທິດເຖິມຂອງຕ່າງປະເທດ

ຂ້າພເຈົ້າຂອງອວຍພຣໄຟໂຮງເຮັນສຶລປາກ ຜົ່ງເປັນສັກນິກາ
ຂອງຈາຕີສ່ວນໜັ້ນ ຈົງເຈົ້າຍຸແລະມັ້ນຄົງດາວສັບໄປໜ້າກລານານ.

ອານຸກົກສັກ

ขอ นายพันเอก พระษายกย์สังคwan
รัฐมนตรี
เสนาธิการทหารบก

ด้วยเหตุที่หลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีกรมศลปกรและรัฐมนตรี
นัดหมายมาขอให้ข้าพเจ้าเขียนข้อความอันเกี่ยวกับโรงเรียนศลปกร
แผนกนาฏศรียังคง เพื่อนำไปลงในสมุดทะลักซึ่งจะพิมพ์ขึ้นในการ
เปิดโรงเรียนที่สร้างใหม่ ความประสangค์ที่ขอให้เขียนนั้นเพียงที่ปรากฏ
ชัดแก่ข้าพเจ้าเท่าที่โรงเรียนนี้ได้ปฏิบัติตามแล้วเป็นเวลา ๔ ปี ถ้าข้าพเจ้า^{จะ}
จะปฏิเสธคำขอนี้ เนื่องจากว่าจะไม่สะดวกในการตรวจที่ ซึ่ง
อธิบดีกรมศลปกรเคยเออเพื่อแก่ข้าพเจ้า โดยได้เคยเชิญไปคุลักษณ์
ของโรงเรียนหลายครั้ง ทั้งข้าพเจ้าเคยได้ขออนุญาตพานายพันตรีสจวต
ทุกทารบกอังกฤษประจำประเทศไทย กับภารยาของเข้าไปคุลักษณ์
ก็ครั้งหนึ่ง ฉะนั้นจึงจำใจให้ข้าพเจ้าผูกซึ่งไม่มีความรู้ในงานนาฏศิลป์เลย
ท้องรับสนองคำขอนั้น ถ้าความเห็นจะคลาดเคลื่อนไปประการใด
ขอท่านผู้พูดเห็นเรื่องนี้ได้โปรดอภัยด้วย

เมื่อครั้งข้าพเจ้ายังเป็นนายทหารชั้นนายร้อย (คือก่อน พ.ศ.
๒๕๕๔) ได้เคยแนะนำไปคุลลิกแห่งหนึ่งจะเป็นในงานปฏิบัติณัตตต์ของ
ไซเดิมพลหร่อง่านอะไร จำไม่ได้คืนนั้น ในการครั้งนั้น เกิดความ
รู้สึกปลงอนิจจังแล้วก็ไม่อยากดูการเล่นประเภทนี้ไปนาน เพราะจะดู
เครื่องแต่งกายในงานประวัติศาสตร์ก็ไม่ได้ จะดูความสวยงามของเครื่อง
แต่งกายอย่างสมัยใหม่ก็ไม่ได้ จะฟังภาษาที่ถูกต้องตามราชศัพท์ก็ไม่ได้
จะฟังสำเนียงพูดที่ถูกภาษาไม่ได้ ร. เป็น ล. เลอะเลื่อน จะฟัง
ตลอดจนขังก็อยู่ข้างหยานกาย ข้าพเจ้าขับขันหัวเราะกับเพื่อน แต่
หัวเราะเบาๆในความไม่เป็นรส ไม่ใช่หัวเราะด้วยความนรรเทิง

ครั้นเมื่อ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๔-๖๕ ขณะที่เป็นเสนาธิการกองพลทหารบกที่ ๓ อยู่ในพระนครศรีอยุธยา จำต้องไปผ่านเวลาเดียวกัน กับในคราวที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิเกล้าฯ ฯ เสด็จประทับณพระราชวังบางปะอิน ได้ดูทั้งละคร ลีกและอย่างอื่น ๆ ที่เล่นถวายทอดพระเนตร ได้เห็นต่างไปจากที่กล่าวข้างต้นก็กลับเกิดความคิดเห็นใหม่ คือเห็นว่า การเล่นในประเภทนาฏศิลป เช่น ละครบ ลีก เพลง ตลอดจน แหล่งทุกชนิด หมอรำ ฯ ลฯ นั้น อาจใช้สำหรับอบรมผู้ดูและผู้ฟังได้ดีอย่างหนึ่ง กับสมัยเมื่อมีกองการโภษณา กันขึ้นก็มีความคิดเห็นว่าอาจใช้สำหรับโภษณาได้ดีกว่ายังหนึ่งควย

ในทางอบรมผู้ดูนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าจะทำได้ดีกว่าที่จะเรียกหรือเชิญกันมาฟังการอบรมเป็นอันมาก พอย่าว่าว่าจะมีละคร พ่อเสียงกลอง ใหม่โรง ก็จะพาคนมางานแน่นโดยมิต้องส่งบัตรเชิญหรือติดตามเรียก ร้องให้ถึงบาก แล้วก็อาจอบรมศีลธรรม มารยาท การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความภักดีต่อรัฐบาลประเทศไทย ความกล้าหาญ ระบบการปกครอง การอนามัย ด้วยการแขกเร่องเหล่านั้นลงในบท ละคร ข้าพเจ้าคิดเห็นว่าบ่อยครั้งการปักครองระบบประเทศไทยด้วยยิ่ง จำเป็นที่จะต้องอบรมให้คนมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน เดินไปในจุด หมายอย่างเดียวกันควยแล้วก็ยิ่งอาจอาศัยทางนาฏศิลป์นี้ได้เป็นอย่างดี แม้ในทางทหารก็อาศัยทางนาฏศิลป์นี้ช่วยอบรมได้ด้วยเหมือนกัน ฟังเห็นตัวอย่างจากที่เข้าหักน้ำแล้วในกองทัพบกญี่ปุ่น คือ ตามรายงานของ Lieutenant-General C.J. Burnett C.B. นายทหารอังกฤษผู้ซึ่งไปประจำอยู่กับกองทัพที่ ๓ ของญี่ปุ่น เมื่อคราวสงครามรัสเซียกับญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๔๘๘ (ค.ศ. ๑๙๐๕) ได้กล่าวไว้ว่าในรายงานของท่านในตอนที่ไปดูการเล่นละครของทหารญี่ปุ่น ซึ่งอยู่ในสนามดังนี้

“In another division an excellent theatrical performance was

given. The plot and action of on the plays turned upon men's duty to their country, emphasizing the fact that everything, including life, must be given up, if required for it and the Emperor."

ในทางโภยณานั้น ข้าพเจ้าคิดเห็นว่า สมัยเมื่อยังไม่มีหนังสือพิมพ์ข่าวเพร่หลาย ก็ได้เคยใช้นาฏศาสตร์เป็นทางโภยณา กันมาแล้วແລนเมื่อสมัยที่หนังสือพิมพ์เพร่หลายก็ยังใช้ได้เป็น ๒ ต่อ เพราะละครแสดงแล้วหนังสือพิมพ์ข่าวก็ยังนำลงอีก พึงเห็นตัวอย่างจากเรื่องพระดلو ได้ใช้คุณขับช่อทำการโภยณา กันจนเป็นผลตามประสงค์

ขณะเมื่อสังครุณระหว่างรัชเชียกันญี่ปุ่นได้ใช้แหล่เทศน์เป็นทางโภยณาให้ชาวราษฎรบ่าว่าเขารบกันที่ไหน ดังใจความตอนหนึ่ง ในแหล่ นั้นว่า “ กองทัพยกขึ้นเกาหลี กองทัพรือตั้งทะเดเหลือง ทั้งสองข้างต่างขัดเคือง และนี้ยังคงประดัง ”

ทางภาครือสานอาจใช้หม้อรำ คือมีคนเป็นเคนกับคนร้องและรำ คลอกันไป เพลงทรอ่นนั้นจะสอนเรื่องอะไร หรือจะโภยนาเรื่องอะไรก็ได้

การโภยนาด้วยทางนาฏศิลปะเพร่ไปได้ด้วย และทรงอยู่นาน เพราะถูกเป็นเพลง หรือบทเพลง หรือแหล่เทศน์หรือบทเพลงของหม้อรำที่สุดดูใจหรือพอใจ คนก็จะพากันจำแล้วร้องต่อ ๆ กันไปจนกระทั่งเต็ก ๆ ก็จะพากันร้องบกัน ๆ

นอกจากที่กล่าวมา ยังเคยใช้นาฏศิลป์สำหรับร้องทุกข์ด้วย ตามตำนานละครเรื่องอีเหนาของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ หน้า ๕๖ – ๕๗ ใจความว่า ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าเอกทัศน์ พระท่านสุริยาศน์อมรินทร์ นายสังฆาดเล็กชาวบ้านคุณ รับผู้กดภาษีผักบุ้งกดขี่รายภูรเกอบจะต้องถูกประหารชีวิต เพราะคำร้องทุกข์ของจำواดละคร มีรับสั่งให้斬นาบดี ชำระบรังเงินคืนให้ร้ายภูร

นาฏศิลปะช่วยเป็นเครื่องทำความเจริญให้แก่ประเทศ เพราะอาจให้ความเพลิดเพลินและความบรรเทิงแก่ผู้ซึ่งต้องหมกมุ่นในการงานทำให้เป็นผู้กลับสลดชั้นเข้าสู่กับงานได้อีก ถ้าคนที่ทำงานหนักไม่มีโอกาสได้ร่าเริงบ้างก็จะหาดหู่ทรมานอยู่ไม่สุข กำลังใจจะเสีย จะไม่สูงงาน ไม่นานก็อาจหนี ฉะนั้นจึงควรนับได้ว่านาฏศิลปเป็นยากำลังขานานหนึ่ง ที่จะทำคนผู้ตระการต์องานจนอิดโรยให้กลับเข้าสู่กับงานอีกได้

เท่าที่กล่าวมาแล้วก็พอจะเริ่มกล่าวถึงความเห็นของข้าพเจ้า เท่าที่ได้เห็นในโรงเรียนศิลป์ปาร์ แผนกนาฏศิลป์ริย่างค์มานันได้แล้ว ละครของโรงเรียนนี้ข้าพเจ้าคิดว่าในระยะเวลาอันสั้นที่จัดเข้ารูปໂ Kong ใหม่มา ดูเหมือนได้ทำตามที่ข้าพเจ้ากล่าวมาในหลักให้สูนั้นครบถ้วนแล้ว เป็นต้นว่า ในทางอบรม, โ摩ฆนา, ร้องทุกข์, และให้ความบรรเทิง นอกจากนี้ยังรักษาศาสตร์ของไทยให้มีอยู่และดึงขึ้น ทำความไม่ตรึงกับต่างประเทศ เชิดชูให้รู้จักสยามเด่นชัดชน จังหวัดและควรได้รับความสรรเสริญ รับความชอบจากปวงชนชาวสยาม ในระยะเวลาอันน้อยได้ปฏิบัติไปได้ถึงเพียงนั้นต้องนับว่าดีมาก

อนึ่ง ตามความเห็นของภรรยานายพันตรีสันวัต ทุตทหารบก อังกฤษ ประจำประเทศไทยนั้น ก็พอยามากในการดูถูกเรื่องศึก ถลางของกรมศิลป์ปาร์ ได้บอกกับข้าพเจ้าว่า แม้จะไม่รู้ภาษา ก็เข้าใจและติดตามเนื่องเรื่องได้ ข้าพเจ้าคิดว่า คงพูดด้วยความจริงใจ เพราะถ้าไม่พอยากรึคงจะเฉย ๆ มากกว่าที่จะติหรือชม

ในที่สุดแห่งความเห็นนี้ ขอความวัฒนาถาวรคงมีแด่โรงเรียนศิลป์ปาร์—แผนกนาฏศิลป์ริย่างค์ และขอความเจริญรุ่งเรืองสวัสดิ์มั่งคงคงมีแด่ครู, นักเรียน, เจ้าหน้าที่และทุก ๆ ท่านที่เกี่ยวกับโรงเรียนนี้เทอญ.

อภิสูติ

ของ เจ้าพระยามหิธาร

ข้าพเจ้าถึงแม้มีรู้ในวิชานาฏดุริยางค์ แต่ได้เคยไปดูบ่อย ๆ
เห็นคนแน่นทุกคราว พงดุการแสดงเป็นที่รื่นเริงบรรเทิงใจหนักอยู่ คง
จะเป็นที่ติดเนื้อต้องใจกันมาก นอกจากตัวจริง จนถึงแผ่นเสียง และ
หนังฉายที่ได้ถ่ายทอดไป ก็ยังพลอยขายดีด้วย เวลาเดินทางผ่านไปมัก
จะได้ยินเสียงที่จำไปร้องรำทำเพลงกันบ่อย ๆ ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่

๒๗๘

ຂອງ គຸណທົ່ງພຫດພດພູຫເສນາ

ກາຣນາຖຸດຸຍາກໍເປັນຂອງຄູ່ບ້ານຄູ່ເມືອງ ເປັນເຄື່ອງນໍາຮຸງຮົກຢາ
ຄລປະຂອງຫາຕີໃໝ່ຈົກອູ້ໃນແບບປະເພນີ ກັບທັງເຈົ້າກ້າວໜ້າໄປດ້ວຍ
ເທົ່າທີ່ໄດ້ທຳມາເບີນເວລາ ۴ ປີ ເහັນວ່າ ໂຮງເຮັດນາຖຸດຸຍາກໍໄດ້
ຟັກສອນນັກເຮັດໃຫ້ແສດງຄລປະກາຣລະຄຣແລະກາຣ ດົນຕຽ່ໄດ້ຈີ່ໂດຍຮັດ
ເຮົວ ນັບວ່າໄດ້ກ້າວໜ້າໄປເປັນອັນນາກ ແລະວິຊີ່ແສດງກົມ໌ທັງເກົ່າແລະ
ໃໝ່ຈຶ່ງຂອ້ານວຍພຣໃໝ່ໂຮງເຮັດນາຖຸດຸຍາກໍ ທັກຄຽດແລະນັກເຮັດ
ຕລອດຈານຜູ້ອໍານວຍກາຣແລະພັກງານທ່າງ ຈົນມີຄວາມເຈົ້າ ເປັນ
ແໜດ່າສົກຢາແລະແພຍແພີຄລປະຂອງໄທຍ ໄກ້ຈັບອັກຈັນໄຈຮາຍຫຼວງຫາວໄທຍ
ທົ່ວກັນ ເຫຼຸ້ມ.

ກະຍາໄຟ ອະນະລິງ

ของ นายติเรก ชัยนาม เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กรมศิลป์การແມ່ຈະເປັນກຣມໃໝ່ ຜົນຕິດຂຶ້ນໂດຍຮະບອນປະຫຼາດປ-ໄຕຍກົດີ ແຕ່ຮູ້ສັກວ່າງານສິລປາກຣໄດ້ດຳເນີນມາດ້ວຍດີເປັນທີ່ພອໃຈໂດຍທົ່ວໆໄປ ມີກິຈາກດີ່ ພາຍຍ່ອງໆຊື່ອານຸມາກລ່ວງໄດ້ ແຕ່ເພື່ອໄມ່ໄຫ້ຢືນຢາວ ແລະໄຫ້ເໜາະແກ່ກາລະ ໃນການພົມເປົ້າດສານທີ່ໃໝ່ຂອງໂຮງຮ່ວມສິລປາກຣ ແພນການຸ້າດຸຮີຍາກໍ ຈຶ່ງຈະອກລ່າວແຕ່ນະພາກົງກິຈາກຂອງໂຮງຮ່ວມນ໌ ຂາຍຂອງໂຮງຮ່ວມສິລປາກຣແພນການຸ້າດຸຮີຍາກໍ ເປັນການຜົນຕິດຂຶ້ນເພື່ອສິລປະປະເປດທັນທີ່ໃນຈຳນວນສິລປະທັນຫລາຍ ໂດຍທີ່ສິລປະເປົ້າເປົ້າຄົວອຸ່ນເສດງໃຫ້ ເທັ້ນອາຍຮ່ວມວັດນ່ອຍຮ່ວມແລະຄວາມເຈົ້າຍກໍາວ່າຫຼັກຂອງມຸນຸຍໍ່ຫາຕີໄມ່ວ່າໃນປະເທດໄດ້ເມື່ອງໄດ້ ສິລປະເປົ້າເປົ້າຄົວອຸ່ນທຳໃໝ່ນຸ້ຍໍ່ສູານະແລະກຸມົງຮ່ວມ ຜົດແພແຕກຕ່າງໆຫ່າງກັນມາຈາກສັຕ້ວີດີຈັນ ເປັນສົ່ງຈຳເປັນສໍາຫັນນຸ້ຍໍ່ທີ່ຕ້ອງການຄວາມເຈົ້າຍ ເນື້ອສິລປະສາມາດກຳປະໂຍ້ນໃໝ່ນຸ້ຍໍ່ນາກມາຍເຊັ່ນນ໌ ຈຶ່ງເກີນໄດ້ວ່າກະຮະຫັນທີ່ຂອງໂຮງຮ່ວມສິລປາກຣມີ້ອຸ່ນໄໝ້ນ້ອຍ ໂຮງຮ່ວມສິລປາກຣເນື້ອເຮັ້ມຈັດຕິດຂຶ້ນໃນ ພ.ສ. ๒๕๗๑ ເຮົາກວ່າໂຮງຮ່ວມນຸ້ຍໍ່ສຸດຮີຍາກສາສຕ່ຣ ຄວາມມຸ່ງໝາຍກໍເພື່ອໃຫ້ກໍຮ່ວມໄດ້ຮັບການສຶກຍາວິชาສາມັ້ນຄຸກັນໄປກັນນຸ້ຍໍ່ສຸດຮີຍາກສາສຕ່ຣແລະດຸຮີຍາກສາສຕ່ຣ ເພວະເດີມໆມານັກສິລປ (Artist) ຂອງເຮົາສຶກຍາແຕ່ດ້ານສິລປະທີ່ຕົນຕ້ອງກາரດ້ານເດືອງໄໝ້ໄດ້ຮັບການສຶກຍາທາງວິชาສາມັ້ນດ້ວຍ ເນື້ອຂາດຄວາມຮູ້ທາງວິชาສາມັ້ນ ກີບ່ອນເຫັນພລໄດ້ໂດຍໜັດແຈ້ງຄ້ອມໄມ່ມີຄວາມຮູ້ທົ່ວໆໄປ ຄຣົນໃນປລາຍປີ ພ.ສ. ๒๕๗๑ ໂຮງຮ່ວມນຸ້ຍໍ່ສຸດຮີຍາກໍໄດ້ຮັບອຸ່ນນຸ້ມີຕິບປະມານ ຈຶ່ງໄດ້ຂໍຍາຍເປັນໂຮງຮ່ວມສິລປາກຣນັ້ນຕາມທີ່ເປັນອຸ່ນໄວ້ໃນເວລານ໌ ນັບແຕ່ຕິດນາໃນຫຼົວເວລາເພື່ອງ ៥ ປີ້ນ໌ ໂຮງຮ່ວມສິລປາກຣໄດ້ກຳປະໂຍ້ນແກ່ປະເທດຫາຕີໄມ່ນ້ອຍທີ່ກຳທາງກາຍນອກແລະກາຍໃນປະເທດ ໃນທາງກາຍນອກກົດ້ອື່ນໄວ້ກາສ

สั่งนักเรียนออกໄປทำการเผยแพร่ศิลปะของไทยในปลายบรพทีศ เป็นการทำให้พวกร้าวบูรพาทีศทั้งหลายรู้จักเมืองไทยคนไทยยิ่งขัน และเตือนให้ระลึกอยู่เสมอ ว่าเมืองไทย และคนไทย มีวัฒนธรรมมีภูมิ-ธรรมเหมือนกัน นักเรียนยังเป็นการทำให้เจริญสัมพันธไมตรีสันติ สนมกับประเทศน้ำใจอีกด้วย ในทางภายในนั้นเด็กๆได้ผ่านหัดอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีวิชาความรู้ ในวิชาภาษาอังกฤษ และครุย่างศิลป์ดี ยิ่งขัน จัดให้มีการแสดงละครเรื่องต่างๆ ซึ่งท่านอธิบดีกรมศิลปากร ได้มีความอุดสาหะประพันธ์ขันหลายเรื่อง แต่ละเรื่องล้วนเป็นคติโน้มน้าวจุงใจให้กับคนไทยทั้งชายและหญิงมีความรู้จักรักชาติ มีความชื่อสัญญารักษาตัวที่ต่อผู้มีบุญคุณแก่ประเทศไทย นอกจากนี้ทุกคราวที่ทางรัฐบาลได้จัดให้มีงานสมโภตสันนิบาตต้อนรับทูตต่างประเทศ โรงเรียนศิลปากรก็ได้มีส่วนร่วมในการแสดงทุกคราว เป็นการเชิดชูศิลปะของไทยอยู่เสมอ เท่าที่กล่าวมาข้อๆ ก็พอแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนศิลปากร ภายในความอำนวยการของอธิบดีศิลปากรบังจุบัน พร้อมทั้งครุนกเรียนเจ้าหน้าที่ ตลอดทั้งผู้ปกครองนักเรียนและคนทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนั้น ได้มีส่วนทำประโภชน์ให้แก่ประเทศไทยของตนไม่น้อย และข้าพเจ้ามั่นใจว่าอนาคตของโรงเรียนศิลปากร จะรุ่งเรืองแจ่มใสอยู่เสมอ ข้าพเจ้าขอคงด้วยคำอันวายพรขอให้โรงเรียนศิลปากร คงมีความเจริญวัฒนาถาวรออยู่ชั่วกาลนาน.

ณัช พันธุ์

ของ นายพันตรี หลวงไกรชัยฤทธิ์
ผู้บังคับการกองพันทหารราบที่ ๓

ด้วยโรงเรียนศึกษาการ-แผนกนาฏศิลป์ฯ ได้จัดการแสดงละคร
ทุกๆ เรื่องที่ได้แสดงมาแล้ว ผสมและบรรดานายทหาร นายสิน พล
ทหาร ได้ไปชมทุกเรื่อง รู้สึกว่าในการที่แสดงไปนั้น เป็นเรื่องที่ปลุก
น้ำใจพลเมืองของประเทศไทย ให้มีความกล้าหาญและรักชาติ
บ้านเกิดเมืองมารดร ผสมเองเมื่อบรรดานายทหาร นายสิน พลทหาร
ไปชมมาแล้วเคยไปคุยและสอบถามดูว่า การแสดงเป็นอย่างไรบ้าง
ได้รับคำตอบว่า "น่าชม" และบางเรื่องก็ทำให้มีความเคี้ยวแคนแทนคน
ไทยด้วยกัน และเมื่อบางท่านกล่าวว่า แต่ก่อนนี้ทำกันอย่างนี้เอง ไครมี
กำลังมากก็ขึ้นชั่วโมงกำลังน้อย ถ้าไครไม่ตระเตรียมไว้ กับนั้นก็จะ
มาถึง

สำหรับความคิดนึกในส่วนตัวผมว่า ถ้าได้มีการแสดงอย่างนี้
มาก ๆ แห่ง ซึ่งมีบุคคลส่วนมากของประเทศไทยได้ชมแล้ว จะทำ
ให้เกิดความรักชาติเพิ่มขึ้นอีกไม่ใช่น้อย ผสมเห็นว่า尼สสัยคนไทย มี
จำนวนบุคคลที่ชอบดูภาพมากกว่าบุคคลที่ชอบอ่านหนังสือ ในการที่
มีแผนกนาฏศิลป์ฯ นั้น ผสมเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะนำร่องให้ร่วงเรื่อง
และให้ญี่ปุ่นกวน เพราะเป็นส่วนหนึ่งแห่งการปลุกมั่นน้ำใจคน
ให้เกิดรักชาติ พื้นฟูประเพณีและประวัติศาสตร์ของชาติด้วย เพื่อ
ระลึกถึงเหตุการณ์ซึ่งเป็นมาแล้วแต่หนาหลังว่า คนไทยเราเป็นอย่างไร
และไครเป็นผู้แสดงตัวอย่างอันดงามชื่อเสียง ขึ้นชื่อสื่อนามมานทุก
วันนี้ เพราะเหตุว่าการโฆษณาที่จะให้คนไทยรักชาติของตนนั้น มีเป็น
ส่วนน้อยเท่านั้น การที่จะให้รักชาติโดยแท้จริงได้จะต้องเกิดจากนี้ไป

ใจริง จึงจะเรียกว่ารักษาติจริง เป็นแต่ใจว่ารักษาติเท่านั้นไม่ทำให้เกิดประไบชน์เดย.

เรื่องที่ผู้เรียนมานัก เป็นเรื่องที่เกิดจากน้ำใสใจริงของผู้และหวังว่าแผนกน้ำดูร้ายกาจจะนำความรุ่งเรืองให้แก่ชาติเป็นแน่.

๙๘๒ ๗๖

ຂອງ ຫຸນສຸຄນໂທກີທຳກ່າຍການ
ຜູ້ເຖິງຈຳກົດຊື່ຫວັງທີ່ສຸມຸກສັງຄរານ

ການນາຄູດຸຈີຍຄົມມາຫານແລ້ວ ເຈົ້າຢູ່ຮອ່ເສື່ອມໄປຕາມຍຸດຕາມ
ສົມບໍ່ ຕາມຄວາມໃສ່ໃຈຂອງປະມາດຫົ່ວ້າທີ່ ດ້ວຍຈົກໃຈກີບເປັນປະໂຍັນນີ້
ຢຶ່ງ ເພົ່າການນາຄູດຸຈີຍຄົມເປັນສົ່ງໜັງທີ່ຂ່າຍຍື່ມໃຈໃໝ່ນຸ່ຍື່ນີ້ຈົວຕົວ
ອັນສົດຫື່ນີ້ນໍາອຸຍ່ຫົ່ວ້າເປັນເຄື່ອງນຳຮຸ່ງແລະສົ່ງເສີມການສຶກສາ ແລະວັດນະກຽມ
ຂອງປະชาສານໄດ້ທຳກັງໜັງດ້ວຍ

ໃນສັນຍືນຮູ້ບາລໄດ້ເວົາໃຈໄສ່ໃນການ ຄືກັບຈັກໃໝ່ໂຮງເຮັດວຽກ
ປາກແພນການນາຄູດຸຈີຍຄົມດ້ວຍ ແມ່ໂຮງເຮັດວຽກຈະໄດ້ຕົງໜແລະດຳນັນ
ການມາເລົວເພີ່ມຮະຍະເວລາອັນນ້ອຍ ກີບປາກຈຸວ່າໄດ້ຜົດອກອອກພລເຈົ້າ
ອຳ່ງຽວດເວົງເກີນຄາດ ເວລານີ້ນັ້ນວ່າໄດ້ເປັນປະໂຍັນທຳໃຫ້ປະชาສານມີ
ຄວາມສັນໄວເປັນສ່ວນນາກ ທັງນີ້ຍ່ອມແນ້ວມາຈາກຄວາມເວົາໃຈໄສ່ເປັນພີເສຍ
ຂອງທ່ານອອັນດີກົມປາກໂກຣິນບໍ່ຢູ່ມັນ ປະກອບດ້ວຍຄວາມເວົາໃຈຜົກໃໄໝ
ອຳ່ງຈົວຈັງຂອງບຣາຄູງຈາຍ ນັກເຮັດວຽກ ເຈົ້າຫັນຫຼື່ພູປກໂຮງນັກ
ເຮັດວຽກ ແລະທຸກຄົນທີ່ໄດ້ສ່ວນເກີຍວ່ອງໃນກິຈການຂອງໂຮງເຮັດວຽກນີ້ ຊົ່ງ
ສົມຄວຣໄດ້ຮັບຄວາມຍກຍ່ອງ

ໃນໂອກາສທໄດ້ເປັດສານທີ່ໃໝ່ສໍາຫຼັບໂຮງເຮັດວຽກ ຂໍພເຈົ້າຂອງວຍ
ພຣມາ ຂອວ່ານາຈຄຸນພຣະຮຕັນໄຕຣແລະສົ່ງຄົກດສິທີທີ່ກ່າຍຈົ່ງຄຸນໂຮງ
ຮັກຍາສານທີ່ ແລະບຣາຄູ່ຜູ້ສ່ວນເກີຍວ່ອງກົບໂຮງເຮັດວຽກນຸ່ກ່າຍ
ໄໝ ມີຄວາມເຈົ້າຢູ່ສຸຂ ແລະມີມາຍຸ່ນຍາວ ໄດ້ອູຍ່ຂ່າຍກັນທຳປະໂຍັນນີ້ໃນການ
ນາຄູດຸຈີຍຄົມໃຫ້ເຈົ້າຢູ່ກ້າວຫັນໃໝ່ໃໝ່ໃນກາລກ່ອງໄປທຸກເມື່ອເກອງ.

ຕົວນຸ່ມທຳກ່າຍການ
ກ

ขอ นายพันเอก หลวงสวัสดิ์วนรังค์

ผมขอเสนอความคิดเห็นชั่งเกี่ยวกับกิจการที่โรงเรียนศิลปการได้
ปฏิบัติตามแล้วในช่วงเวลา ๔ ปี ดังต่อไปนี้

ยุ่งทราบกันดีอยู่แล้วว่า วิชา กับ จรรยา ๒ อายุนี้ เป็น
เครื่องส่งเสริมบุคคลให้เจริญรุ่งเรืองงานสุดวิสัยสามารถของตน เป็นสิ่ง
สำคัญของบุคคลในอันที่จะตั้งตนให้เป็นที่พึงพำนักของตนและเป็นคุณ
ประโยชน์แก่ประเทศชาติ ผู้มีคุณสมบัติทั้ง ๒ ประการนี้ ยุ่งสามารถ
ตั้งตัวและช่วยประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองได้ คุณสมบัติทั้ง ๒ นี้จะมี
ได้ก็ด้วยการศึกษาและอบรมให้มีศักดิ์ธรรม

วัตถุประสงค์อันสำคัญยิ่งของการจัดตั้งโรงเรียน ก็จะอบรม
กลุ่มตระกูลชิดา ให้มีความรู้ความชำนาญในวิทยาการและมีจรรยาดี
เพื่อนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนและประเทศชาติ ลำพัง
วิชาความรู้อย่างเดียว ไม่มีจรรยาคำกับไปด้วย เป็นสิ่งที่ไม่ปราศจาก
ไทย อาจเป็นคุณหรือเป็นโทษก็ได้ แล้วแต่เจ้าของจะนำไปใช้ในทาง
ไหน ถ้านำไปใช้ในทางที่ดีที่ชอบและเหมาะสมกับการละเทศาแล้ว
ก็เป็นคุณทั้งแก่ตนและผู้อื่นตลอดถึงประเทศชาติ ตรงกันข้ามถ้านำไป
ใช้ในทางที่ชั่วที่ผิดไม่เหมาะสมกับการละเทศาแล้ว ก็เป็นโทษนำความเสื่อม
เสียและทุกข์ภัยมาสู่ตนและผู้อื่นตลอดถึงประเทศชาติ อาจให้ญี่ห้อง
อย่างไรก็ได้ จรรยาจึงเป็นสิ่งสำคัญเหนือวิชาความรู้ ผู้มีวิชาความรู้จะ
จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีจรรยา คือ มีความประพฤติและอัธยาศัยดี
ด้วย ห้ามจักเป็นอันตรายแก่ตนเองและเป็นภัยแก่ประเทศชาติยิ่งเดียว
กว่าผู้ไม่มีวิชาความรู้ ภัยต่อกว่า “ความรู้ทุ่มหัวเอาตัวไม่รอด” ก็
พระราชจารยานี้เอง

นอกจากวิชาความรู้แล้วจารยาหารอความประพฤติและอัธยาศัยอันดีงามแล้ว ความรักประเทศชาติ ก็เป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองมั่นคงถาวร ถ้าหากศึกษามีความรู้รักประเทศชาติอย่างแท้จริงด้วยความบริสุทธิ์ใจแล้ว ข้อมเห็นประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตัว และใช้ความรู้ของตนให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติเต็มกำลังสามารถ จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องเห็นเป็นสำคัญ ในการอบรมนักเรียนของตนให้รักประเทศชาติ และพยายามอบรมเสมอไป ให้นักเรียนมีความรักประเทศชาติเข้าเดือดเข้าเนื้อจริง ๆ

โรงเรียนได้มีการอบรมนักเรียนให้รักประเทศชาติคุ้มครองความบริสุทธิ์ใจแล้ว โรงเรียนนั้นย่อมเจริญรุ่งเรืองได้รับความสรรเสริญและความอุดหนุนของเพื่อนร่วมชาติ เพราะความรักประเทศชาติ เป็นเครื่องนำประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าโดยรวดเร็วทันความเจริญของโลก เป็นที่ประ耳ถนาของเพื่อนร่วมชาติทั่วไป

แต่ผมได้สังเกตความเป็นมาของโรงเรียนศิลปักษณ์ แผนกนาฏศิริยາร์ตติ์ตั้งแต่ต้นจนครบรอบปีที่ ๔ นี้ รู้สึกว่าโรงเรียนได้อบรมนักเรียน นอกจากใหม่วิชาความรู้แล้วจารยาหารอความประพฤติ และอัธยาศัยดีแล้ว ยังอบรมนักเรียนและปลูกใจพลดเมืองผู้มาชนละครของโรงเรียนให้เกิดความรักประเทศชาติอย่างแท้จริงด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่ได้พยายามนำเรื่องในประวัติศาสตร์ของชาติเรางang ตอน มาร้อยกรองเป็นบทละครให้นักเรียนและผู้ดูทั้งหลาย ได้ฟ้าบซึ่งถึงเหตุผลแห่งความเจริญและความเสื่อมของประเทศชาติในบุคคลในสมัยนั้น ๆ เป็นอย่างอบรมใจนักศึกษาให้รักประเทศชาติແน่นแฟ้นยิ่ง ๆ ขึ้น เป็นทางให้ช่วยกันគัดจัดการแก้ไขสั่งบกพร่องนองกันความเสื่อมเสียมิให้มีเช่นที่แล้วมา และประกอบแต่สิ่งที่เป็นหนทางให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง

มั่นคงทางสืบไป

การอบรมโดยวิธีที่กรรมศิลปกรกระทำอยู่นี้ นอกจากได้ประโยชน์ในทางให้ความรู้และอบรมใจดังกล่าวแล้ว ยังทำให้ครุนกเรียนผู้แสดงและผู้ดูทั้งหลายได้ความเพลิดเพลินอีกด้วย นับว่าได้ประโยชน์ทุกทางเป็นที่พอใจของผู้ดูทั่วไป

ผู้มีความเห็นว่า การอบรมบุคคลให้รักประเทศไทยอย่างแท้จริง เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าได้อบรมบุคคลให้รักประเทศไทยอย่างแท้จริงแล้ว ป้อมสามารถที่จะยังความเจริญของประเทศไทย ให้สำเร็จสมความประسنศ์ได้ทุกประการ ส่วนความรู้นั้นเป็นเครื่องประกอบให้สำเร็จกิจท่านน

ตามที่ผู้ได้สังเกตในส่วนมรรยาทของนักเรียน เห็นว่าเรียนร้อยดี รู้สึกว่าบรรดาครุได้อาใจใส่ดูแลอบรมนักเรียนดีมาก นับว่าบรรดาครุและนักเรียนของโรงเรียนนี้ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นอย่างดีตลอดมา เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศไทยเป็นอันมาก ควรได้รับความสรรเสริญทั่วโลก.

ของ นายร้อยตรี เนตร พูนกิจพัฒนา
เดือนุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ด้วยความจริงใจของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเห็นว่าจะครบทากเรื่องที่กรมศิลปากรได้จัดให้มีการแสดงมาแล้ว นับตั้งแต่เรื่อง “เลือดสุพรรณ” เป็นต้นมา ล้วนแต่เป็นเรื่องปลูกความนิยมและปลูกใจประชาชนชาวไทย ให้เกิดความรักชาติและช่วยชาติเป็นอย่างดี จนกระทั่งเวลาเพลงร้องของลครแห่งกรมศิลปากรหลายเพลง ได้แพร่หลายเป็นที่นิยมแก่ชนทุกชั้นทั้งผู้ใหญ่และเด็ก ตลอดจนกองทัพสยามก็ได้นำ เพลงบางเพลงไปใช้บรรเลงเป็นเพลงเดินและปลูกใจทหารอยู่เสมอ นับว่านาฏศิริยາก์ของกรมศิลปากรเป็นส่วนหนึ่งที่ได้ดำเนินการสมความประسangค์ของชาติแล้ว ด้วยเหตุนั้นกระทรวงการหอกรัฐบาลจึงได้ อนุมัติให้สร้างสถานที่สำหรับโรงเรียนแผนกนั้น เพื่อแสดงให้เห็น เป็นสักขีพยานอย่างชัดแจ้งว่า โรงเรียนศิลปากร—แผนกนาฏศิริยາก์ ได้เจริญก้าวหน้ามาแล้วในรอบ ๕ ปีเพียงไร และคงเพื่อหวังจะได้เห็น ความรุ่งเรืองถาวรสืบไปอีกด้วย

เหตุที่กรมศิลปากรได้ดำเนินการจนสัมฤทธิผลทั้ง ๕ ปี ก็อาศัยครู, นักเรียน, เจ้าหน้าที่, ผู้ปกครองนักเรียนและที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน นาฏศิริยາก์ ได้ทำงานเพื่อชาติด้วยความตั้งใจและพร้อมเพรียงอย่าง น่าสรรเสริญ และเมื่อเข้าเหล่านั้นได้เห็นสถานที่อันเป็นสักขีพยานซึ่ง เกิดแต่นาพกน่าแรงของตนด้วยฉะนั้นแล้ว ก็คงปลุกปฏิเสธภูมิใจเป็น ลืมพื้น ในอันที่จะนำเพลย์ตอนทำงานเพื่อชาติให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ให้สัม กับหรัฐบาลได้ลังทุนเนื่องแต่การกระทำดีของตนที่ได้ปฏิบัติมา.

จ.ธ. / กรมศิลปากร ๙.๙

ของ นายเด่นเตียน พันธุ์เทราษฎร์
ผู้แทนราชภัฏจังหวัดเชียงใหม่

ช่วงระยะเวลาอันเดือนนี้อยู่ที่โรงเรียนศิลปักษณ์—แผนกนาฏศิลป์ย่างค์ได้จัดตั้งขึ้น ยังความต้องการเดือนเก่าประชาชนมิใช่น้อยที่มีโอกาสได้ชมนาฏศิลป์ของไทยซึ่งสำเร็จด้วยน้ำเสียงของบรรดาศักดิ์เรียนคร่าวอาจารย์ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ดังจะเห็นได้จากสถิติการแสดงละครเรื่องหนึ่งๆ ของโรงเรียน

ข้าพเจ้าเคยชุมประชุมของโรงเรียนศิลปักษณ์หลายคราว นอกจากบทบาทที่แสดงได้เป็นอย่างดียังแล้ว ข้าพเจ้าจะเว้นช่วงเชยและเลื่อนใส่ในแนวคิดของอธิบดีกรมศิลปักษณ์ไม่ได้เลย ในกรณีที่สามารถวางแผนโครงการของเรื่องและบทประพันธ์ให้โน้มน้าวปลูกใจประชาชนทางประวัติศาสตร์ของชาติ เป็นการกระตุ้นเตือนความรักชาติอันเป็นสัญชาติญาณที่ซ่อนเร้นในผลเมืองให้ต้นตัว การพัฒนาประวัติศาสตร์ของชาติทำองตน ข้อมูลเป็นเสมือนหลักประกันอนาคตของชาติได้ว่า มีแต่จะเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

กรมศิลปักษณ์เป็นเพียงหน่วยหนึ่งในวงงานของรัฐ แต่ทว่าสามารถดำเนินการอันเป็นประโยชน์ให้ยิ่งแก่ประเทศชาติ โดยนัยนี้ข้าพเจ้าในนามผู้แทนแห่งรัฐ จึงเขียนความรู้สึกนี้เพื่อเป็นอนุสรณ์ในมงคลสมัยที่ได้มีการเปิดสถานที่ใหม่ของโรงเรียน และขออานวยพรให้ครุนก์เรียน—เจ้าหน้าที่—ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนนี้จงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์พัฒนาดีขึ้นไปชั่วกาลนานเทอญ.

๑๗๖/๕๘๙๙๙๙๙

ขอ ทดลองคหกรรมบดี
เดชาธิการสภាភ្លៀពេទនរាមវិរ

แม่โรงเรียนศิลป์ปักษ์ – แผนกนาฏศิลป์นั้น ไว้แล้วไม่น้อย จะเห็นได้จาก
เวลา ៥ ปี แต่ก็ได้สร้างนาฏศิลป์นั้นขึ้นไว้แล้วไม่น้อย จะเห็นได้จาก
การแสดงละครทุกเรื่องที่แล้วมา ปรากฏว่าผู้แสดงแสดงบทบาทเป็นที่
ต้องใจของประชาชนเป็นอย่างยิ่งทั้งนักโดยทั่วไป ราคาก្នេយោ ใจใส่อบรมสั่ง
สอนประกอบกับนักเรียนขันหม้อเพียรฝึกซ้อมนั่นเอง

คณะกรรมการศิลป์ปักษ์แต่ละเรื่องแต่งขันหมายสมัย มีคติสอน
ใจ น้ำใจ ความม้ายคล้ายของจริง การแสดงละครในสมัยนี้ได้เพ่องฟูขึ้น
โดยโรงเรียนศิลป์ปักษ์ – แผนกนาฏศิลป์นั้น โดยแท้
ขอให้โรงเรียนใหม่จึงมีความเจริญมั่นคงคู่กับชาติเทอญ.

ឧបាយសម្រាប់

ของ ห้องซ่ำนาญนิพิเกษทร์ หัวหน้าสำนักงานโฆษณาการ

ชาติไทยจะยังคงอยู่ด้วยดีได้ ก็ด้วยคำร่วมไว้ชั่งเอกสารนานานั้น ดังที่ได้ประดิษฐานเป็นหลักนโยบายของรัฐบาล ด้วยความเป็นนา หนึ่งใจเดียวกัน

ชาติไทยจะงานเด่นเป็นสง่า และมีเส้นทางเป็นที่เชื่อมสันนิทชิด ขอบแห่งชาวโลก ก็ด้วยมีวัฒนธรรมเป็นอากรณ์ วัฒนธรรมนี้เราต้อง คำรักษาไว้ด้วยความเป็นนาหนึ่งใจเดียวเช่นกัน

นาฎครุย่างค์เป็นแขนงสำคัญยิ่งของการแสดงวัฒนธรรม เพราะ บ่อมบังผลให้เข้าช่องถึงใจและติดตาอยู่นาน

การที่โรงเรียนศิลปักษ์ แผนกนาฎครุย่างค์ได้ใช้ชื่อนี้เป็นปกแผ่น เห็นปานดังนี้ ก็โดยที่ได้จัดและคุมชั้นครอบองค์สาม คือ หัว (Head) หัตถ์ (Hand) และหทัย (Heart)

หัวในที่นี้ได้แก่การคิดอ่านด้วยความปรีชาสามารถของผู้เป็นหัว หน้าดำเนินงาน ที่ได้ผูกโครงและวางแผนการพื้นฟูวัฒนธรรมของชาติ ด้วยการจัดตั้งโรงเรียนศิลปักษ์—แผนกนาฎครุย่างค์ นั่นเอง

หัตถ์ ได้แก่การร่วมมือ การประสานงานระหว่างพนักงานเจ้าหน้า หน้าที่ เพื่อดำเนินการอนุต��ตามความคิดอ่านของหัวหน้าให้เป็นรูปชื่น โดยเหมาะสม

หทัย ได้แก่การจ่อใจในการนาฎครุย่างค์ของบรรคนักเรียน จน แสดงได้ผลอย่างดี ความจ่อใจอันเกิดขึ้นนี้ ก็นেื่องด้วยการอบรมดีของ โรงเรียนเป็นสำคัญ

ในขั้นตอนนี้ไป ข้าพเจ้ามีความหวังอย่างมาก ว่าการนาฎครุย่างค์ ของไทยคงจะได้รับการพัฒนาและปรับปรุงจากโรงเรียนนี้จนเป็นน้ำจั้ยเกือ หนุนเกียรติของชาติไทยยิ่งๆ ขึ้น.

นาย สมชาย ลาด

ຂອງ ຫຸນສາຫະກິທົກຕີ
ນາຍກມນທ່ຽພະນຄວ

“ຈາກຄວາມຄຸ້ນເຄີຍໃນຮະຫວ່າງຄຸນຫລວງແລະຜົນທຶນໃນທາງສ່ວນຕົວ
ແລະກາຮງານ ທຳໄຫ້ຜົນເຄີຍຮູ່ສັກແລະຮູ່ສັກອູ່ເສັນວ່າ ຄຸນຫລວງສາມາດ
ທີ່ຈະດຳເນີນງານໃນກຣມສີລປາກຣໄດ້ເບີນອຍ່າງດີ ການນາງຝົດຮູ່ຍາງກໍຍ່ອນ
ປະກຸພູຜູດຕໍ່ອມຫາຮນມາຫັນຫັນແລ້ວ ໂຮງຮ່ຽນນາງຝົດຮູ່ຍາງກໍທີ່ທຳສໍາເຮົ່າ
ຂັ້ນນັກເປັນອັກຫັນຫັນ ທີ່ເບີນອັນດັບຄວາມສໍາເຮົ່າຂອງຜູ້ນຳ ດຽວ ນັກ
ຮ່ຽນແລະຄະໂນໃນຫັນຕ່ອງ ໄປ ດຽວແລະນັກຮ່ຽນໃນແພນກນ້ຳກວະພູມ
ໃຈທີ່ໄດ້ຜູ້ນຳເຊັ່ນໜີ້”

ขอ พระยาอนรุษเทวา

นาฏศาสตร์และดุริยางคศาสตร์ เป็นจัลนิยมของทุกประเทศทั่ว
โลก โภกมาแต่สมัยโบราณ สำหรับเมืองไทยก็นิยมเป็นศิลปะสืบเนื่อง
กันโดยเคยอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระมหากษัตริย์ตลอดมา ความ
เจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติอาจพิสูจน์ได้จากศิลปะแห่งวิชานี้ จึงนับ
เป็นของสำคัญอยู่

การที่รัฐบาลได้ดำเนินการ แผนกนาฏดุริยางค์ขึ้น
และได้ปฏิบัติเป็นที่เรียบร้อยตลอดเวลา ๔ ปีนี้ จึงนับเป็นที่น่ายินดียิ่ง
ข้าพเจ้าหวังในการต่อไปว่า โรงเรียนนี้จะได้พัฒนามาให้ดียิ่งขึ้นในอันที่จะ
ส่วนระเบียน แบบ แห่งวิชา อันเป็นศิลปะ สำคัญ ของเรานี้ให้คงยั่งยืน
ต่อไป.

ขอ พระยาวิทูรนารามพีเนท
รยงประชานสภាផูแทนราชฎา

ความจริงข้าพเจ้าทราบถึงการเป็นไปในโรงเรียนนั้นอยู่ ได้ดู
ผลกระทบโรงเรียนนี้แสดงไม่ถูกครั้ง แต่ได้ยินก็ติดพัทจากผู้ที่ได้ไปเห็น
ชุมชนถึงความสรวยงามหรูหราแห่งเครื่องประดับประดา ความสนุก
สนานและเป็นคติของเร่องต่าง ๆ ที่ได้แสดงนั้นกันมาก เมื่อข้าพเจ้า
ได้ไปเห็นจริง ๆ ก็เห็นพ้องด้วยตามคำชมเชยนั้น

มีสิ่งที่ข้าพเจ้าขอชุมชนเชยเป็นพิเศษ ก็คือการจัดสรรแต่งเร่อง
ผลกระทบให้ไทยรักชาติ และแต่งบทกลอนจัดผลกระทบออกแสดงให้
สมกับเรื่อง ชนไตรับความนิษมจากผู้ดูดูในนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก
การร้องของผลกระทบทำนองกล่าว ๆ เป็นแบบสากลนั้นก็นับว่าเป็น^{เป็น}
ผลสำเร็จดี แต่การแต่งตัวผลกระทบเล่นเป็นคนไทยทั้งหญิงชายนั้นก็
แต่งตัวอย่างคนไทยจริง ๆ ดูงดงามดีมากอยู่ แล้วคนไทยก็รู้จักรัก^{เป็น}
เครื่องแต่งตัวนั้น ๆ ว่าเป็นของไทย หวังว่าต่อไปคงจะไม่แต่งตัวผลกระทบ
เปลี่ยนแปลงเป็นสากลไปเป็นแน่น.

ขอให้โรงเรียนศึกษาการนั้นจงเจริญยิ่ง ๆ ตลอดไป.

พยุงดูดู

ຂອງ ພຣະຍາສັ່າງກິરມຍໍ
ຜູ້ເທັນການໝາງຈັງທັນຄວນຍາກ

ຕາມທີ່ໄດ້ສັ່ງເກດປະວັດແໜ່ງການ ຮ້ອງຮໍາ ແລະກາຮັດຄືດ ທີ່ແດ້ວໆ ມາປະຈຸບຸຈຸກຄຸນ ບາງສົມບັກເງົາຢູ່ ບາງສົມບັກເສົ່ອມຄົງເກົ່າເຫັນຍົດ
ຍາມໄມ່ຍ່ອມໃຫ້ເປັນພະຍານກົມ ເຫດຸດັ່ງວ່າມານີ້ຈະບරຍາຍກີ່ຈະຍືດຍາວ
ນອກຈຸດປະສົງກີ່ໄປ ຈຶ່ງໃຄ່ຂ່ອງຮັດໃຫ້ສັ້ນເພີ່ງວ່າ

ການນາງສົລປົກົດ ດຽວຍາງຄສລປົກົດ ໃນຂະນະກົມຄສລປາກຈັດເຂົ້າ
ຮູ່ປ່ອງດື່ນກ້ານ ເທົ່າທີ່ໄດ້ເຫັນທປະພັນທີ່ແລະກາຮັດມາແດ້ວໆ ຮູ່ສົກ
ວ່າເປັນກາຮ່ວຍໃນທາງສົກໝາ ທັງປຸລຸກໃຈໃນຄວາມສາມັກຄົ່ງ ແລະໃນທາງຍອມ
ເສີຍສະລະເພື່ອປະໂຍໜ້ນແໜ່ງໜາຕີ ຮູ່ຈັກສູານະຄວາມເມື່ອຍຸ່ງອນນຳນິ້ນເນື່ອງເຮົາ
ສໍາຫຼັນການໄນ່ປະມາກັນໃໝ່ແໜ່ງການເຕັ້ຍມພຣູ່ອມ

ກີ່ເມື່ອກົມຄສລປາກຈັດຈານໄດ້ດັ່ງນີ້ເສັມອໆໄປແດ້ວໆ ກີ່ໄມ່ຕ້ອງ
ສັງສັນເລີ່ມວ່າການໂຮງເຮັນຄສລປາກ—ແພນກນາງສົກ ຈະໄມ່ດຳເນີນໄປ
ດັ່ງດີ

ຂອງຄວາມສົວສົດມີຄລາງມີແດ່ບຽດຕາງໆ ນັກເງິນ ແລະເຈົ້າໜ້າທີ່
ຜູ້ປົກຄອງ ທີ່ຕັ້ງໃຈກະທຳໜ້າທີ່ ໄທ້ສົມຄວາມປຽບຄານໃນກາລທຸກ
ເນື່ອເທົ່ອຢູ່.

ນິຈົກສົມ ວ. ວ.

ของ พระพิพัลสาด

ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้สอนใจสังเกตความเป็นไปของโรงเรียนศิลป์-ปักษ์—แผนกนาฏศิริยองค์มาตั้งแต่ต้นจนบัดนี้ ในโอกาสที่สร้างโรงเรียนใหม่ และจะทำพิธีเปิด อธิบดีกรมศิลปากรจึงขอให้ข้าพเจ้าเขียนข้อความบางอย่าง เพื่อพิมพ์ในสมุดที่ระลึก

ข้าพเจ้าจำได้ว่าเมื่อโรงเรียนนี้แรกตั้งขึ้นนั้น มีน้อยคนที่เดินทางว่าโรงเรียนนี้จะทำประโยชน์อะไร ผู้ที่ได้ทราบข่าวการตั้งโรงเรียนนี้อาจแบ่งสีหน้าได้เป็น ๓ ประเภท ประเภทที่ ๑ คือ สีหน้าที่ยิมเยาะว่า จะไปไม่ได้แล้ว ประเภทที่ ๒ คือ สีหน้าที่บงบุดว่าตั้งขึ้นทำไว เสียเงินเสียทองโดยไม่มีประโยชน์ บางคนที่รักโครงสร้างใหญ่วิจิตร-วากการ ก็ตกลงกับพุดออกมาว่า หลวงวิจิตรฯ จะต้องเสียคน เพราะการตั้งโรงเรียนนี้ และประเภทที่ ๓ คือ สีหน้าที่เคร่งชื่นวางแผนไว้เป็นกลางโดยคิดว่าคงดูไปก่อน

ในเวลา ๔ ปีที่ล่วงมา โรงเรียนนี้ได้ทำความพยายามประดุจกลังครกขนภูเขา ได้ผ่านรสมสู่อุปสรรคศัตรูมากหลาย ผลที่สุดก็แลเห็นกันแน่ชัดว่า โรงเรียนนี้มีประโยชน์ การลงทุนตั้งโรงเรียนนี้ถ้าเป็นการค้านันว่ามีกำไร โรงเรียนนี้ได้ทำงานไม่ฉะเพาะแต่ให้การศึกษาแก่นักเรียนเท่านั้น ยังได้ให้การศึกษาแก่ประชาชนนับแสนที่เข้ามาดูตัวอย่างเพลงของโรงเรียนเป็นเครื่องสั่งสอนปลูกใจคนเป็นจำนวนอันไม่สามารถนับได้ เด็กๆ ของเรายังชอบร้องเพลงภาษาต่างประเทศ ฝรั่งกีหันกลับมาร้องเพลงไทยๆ ซึ่งแม้ชาวต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น จีน ก็ร้องได้ คณะละครต่างประเทศ ขอแปลบทละครของโรงเรียนนี้ไปแสดงเป็นภาษาของเขา ซึ่งนับว่าโรงเรียนนี้ได้ทำงานประดุจพลิกแผ่นดิน เพราะแต่ก่อนนี้มีแต่เราไปเอาของต่างประเทศเขามาเปล

เมื่อเราอยู่ในเวลา ๕ และหัวกลับไปนักถึงเมื่อ ๕ บ่าย ก็จะรู้สึกเหมือนหนึ่งว่า เป็นความผัน สำหรับทั้งสามประเททกต่อ ข้างต้นนั้น ก็เปลี่ยนแปลงไป ส่วนที่มีเยาะต้องกลับบังโดยไม่ สามารถจะยอมเยาะต่อไปได้ ส่วนที่บังบุคคลเมื่อครั้งโน้น ก็ต้อง กลับกล้ายิ่งอุเบกษา สำหรับเคร่งชرمอยดูการต่อมา ก็ต้องยอมเป็น ตัวของความพอใจ

ผลที่ได้รับดังนี้แสดงให้เห็นความคิดอันร้อน勃勃ของรัฐบาล ระบบบริหารที่มุ่งเน้นการไกด์ และการจัดตั้งโรงเรียน ต้อง นับว่ารัฐบาลถูกดำเนินภัยเป็นอย่างมาก รัฐบาลควรได้รับความชุมเชย ในเรื่องน้อยๆ แท้จริง ขอที่ขาดเจ้าจะเว้นเสียไม่ได้ที่จะกล่าวในที่นี้ ก็คือความสามัคคีกัลเเกลี่ยวของครูและนักเรียน ความรักโรงเรียน ความรักหมู่คณะ รักการทำงาน และความขยันหม่นเพียรทำงานในหน้าที่ นั้น โรงเรียนน้อมรักกันได้อย่างประเสริฐ การรักษาระเบียบรักษาวินัย และสอดส่องความเป็นไปของนักเรียนนั้น ยกที่พระเจ้าทำได้เมื่อ ครูโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนติดต่อใกล้ชิดกัน ประหนึ่งว่าเป็น วงศ์ญาติ

ขอคณพระรัตนตรัมและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ช่วยโปรดคุ้มครอง โรงเรียนนี้ให้มั่นคงยั่งยืนตลอดกาล เทอญ.

ຂອງ ພະນາກົມລັດຖາມລາວ

หลวงวິຈิตรວາທກາຣໄດ້ນີ້ຈະມາຍບອກຄວາມຈຳນັງ ຂອໃຫ້ພເຈົ້າ
ເປີຍນຄວາມນຶກຄົດອັນເກົ່າຍາເກົ່າໂຮງເຮືອນສີລັບກາຣ ແພນກນາງຊຸຽຍາກໍ
ເພື່ອຈະນຳໄປພິມພັດສຸດໜີ່ຈະແຈກວັນເປີດໂຮງເຮືອນໄໝມ' ໃນວັນທີ ១
ມິຖຸນາຍັນ ២៥៥១

ໂຮງເຮືອນນີ້ ໄດ້ໃຫ້ປະໂຍຈົນແກ່ປະຫາຍຸງວົງໂດຍເທົ່າ ໃຫ້ວິຫາ
ຫລາຍອ່າງແກ່ເຕັກທີ່ເປັນນັກເຮືອນ ໄກ້ຄວາມບຣະເທິຕາແກ່ປົງໜ້ວ່າໄປ
ໃນຍາມວ່າງງານ ຫົ່ງອຍາກຈະພັກຜ່ອນສມອງ ກໍ່ໄດ້ໄປນັ່ງຫຍ່ອນໃຈດະຄຣ
ກັບທັນທະຄຣທໂຮງເຮືອນນີ້ເລີ່ມ ຜູ້ເຂົຍນັ້ນໄດ້ພະຍານໄຫເບັນເຮັອທຳນ
ຄຕີແລະເກົ່າວິເນຼັງກັບປະວັດສັກສົກ ທັນຍັ້ງເຕືອນໄຈໃຫ້ກປະເທິສາຕີ
ດ້ວຍເກົ່າບຸກທຸກເຮືອນ ດັ່ງໄດ້ນີ້ບໍພັດງານ ບໍ່ຫັ້ນຍູ້ໃນເຮືອນ “ຮາມນູ້”
ເຮົາກື້ອນເພັດງວ່າ “ຮັກເມືອງໄກຍ” ບໍພັດງປຸກໃຈແລະພັດງກ່ອງນໍາຍ
ຫົ່ງດ້າພັ້ງສັກສອນທີ່ຍົກຈະຈຳໄປຮ່ອງໄດ້ໂດຍສດວກ

ພຸດດິນພັດງຂອງກຣມສີລັບກາຣ ພັບເຈົ້າຕ້ອງຂອ່ານເຊຍ ເພຣະ
ທຸກໆ ພັດງເປັນພັດງທີ່ຮ່ອງນໍາຍຈຳນໍາຍທີ່ສຸດ ໄນວ່າເຮົາຈະໄປທີ່ໄດ້ ຈະຕ້ອງ
ໄດ້ຢັນປະຫາຊານຮ້ອງເລີ່ມທີ່ຫຼຸກແໜ່ງແມ່ເຕັກເລັກໆ ກ່ອງໄດ້ ຈົງຍູ້ໂນັ້ຕ
ຂອງພັດງເປັນໂນັ້ຕ່າຍໆ ອ່ອມເມື່ອໄດ້ລຳດັບໂນັ້ຕ ៥ – ៦ ໂນັ້ຕຮົມເປັນ
ພັດງຂັ້ນແລ້ວ ກ່ອງໄດ້ນໍາຍອົກ ຈະມີປະໂຍຈົນອະໄຣທີ່ຈະນຳໂນັ້ຕຍາກ ພ
ມາຈາກພັດງ Classic ແລະມາແຕ່ງຂຶ້ນໃຫ້ເປັນພັດງທີ່ຮ່ອງຍາກລຳນາກ
ກໍ່ອ່ອມຈະໄດ້ປະໂຍຈົນຍາກເທົກນັ້ນແນວພັດງນີ້ ຕາມຄວາມເຫຼົາໃຈຂອງ
ພັບເຈົ້າ ເຫຼົາໃຈວ່າຫລວງວິຈິຕຽກກາຣຕັ້ງໃຈຫາໂນັ້ຕ່າຍໆ ມາລຳດັບເປັນ
ພັດງຮ້ອງຂຶ້ນໃຫ້ຄົນຈຳໄປຮ່ອງໄດ້ໂດຍເຮົາ ແລະກາຍຫລັງຄຈະເຫັນໃຫ້ຍາກ
ຂຶ້ນທີ່ລະນ້ອຍ ພົມກາຮຸກຫລັກກາຣຂອງວິ່ຈ່ເຮັມສອນໃຫ້ປົງໜ້ວັກກັກ
ສີລັບອົງຄນຕີ່ແລະເສື່ອງພັດງ ແນ້່ພູກເຂົຍນພັດງເກົ່ງໆ ມາແລ້ວ ຍັ້ງ

พยายามเขียนเพลงง่ายๆ เพื่อให้ประชาชนติดใจจำไปร้องเล่น เช่น เพลงในภาษาญี่ปุ่นที่เสียงเรื่อง “เด้อจีปชี” (Caravan) เพลงชื่อ “ยัชชชชา” เป็นต้น มีผู้นิยมมากมายเกือบทั่วโลก ก็เพราะผู้แต่งใช้โน้ตง่ายๆ ๔-๕ โน้ต รวมขับเป็นเพลง และเมอรองชาฯ เข้าผูกพงก็จำได้โดยเร็วและต่างก็จำไปร้องกัน เลยกลายเป็นเพลงที่แพร่หลายได้ จะนั่นในการที่โรงเรียนนาฏศิลป์ยังคงได้ใช้เพลงง่ายๆ นำมาร้องในชั้นต้นนั้น จึงเหมาะสมแก่การสอนมั้ย ซึ่งข้าพเจ้าขอชี้แจงเป็นอย่างมาก

การพ่อนรำภายในเวลา ๕ ปีน นักเรียนรำได้ดีขึ้นจนผิดตา เช่น วิชาระยามีขั้นตอนที่ ๑ นั่นนวนัลสบ้ายตาขึ้นมาก วงแขกที่ตั้งวงทำท่าก็ได้ระดับหลักของการรำดีขึ้นกว่าเก่า ทั้งการแสดงหน้าปะกอบคำเจรา ก็อยู่กินบทนาทามากขึ้น ถ้าจะย้อนนึกไปถึงนั้นแรกที่ครูนักเรียนน้อมรำ และมาเทียบกับเรื่องที่ยกนั้นแล้ว ก็จะเห็นได้ว่าผิดกันไม่กล

ความจริงการฝึกสอนละครรำ ไม่ใช่เป็นของง่ายอย่างที่เราท่านคิดนักกันเลย กว่าจะตั้งต้นรำเพลงช้ำเพลงเร็วๆ ก็กินเวลาไม่ใช่น้อย ครูต้องใช้ความพยายามและอดทนมากที่สุด และนักเรียนก็ต้องตั้งใจเอาใจใส่กับการทำครูต่อให้ ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเกิดความย่อท้อ ขึ้นแล้ว ก็เป็นอันหมดหวังที่จะได้เห็นการรำงดงามทวีขึ้นเป็นแน่แท้

ตามความสังเกตของข้าพเจ้าเห็นว่า ครูและเจ้าหน้าที่ทุกแผนก ได้ตั้งใจดำเนินกิจการ ทั้งมุ่งที่จะนำความเริ่มมาสู่โรงเรียนกันอย่างเข้มแข็งเต็มความสามารถ จึงได้เห็นผลอันงามของโรงเรียนนาฏศิลป์ยังคงเป็นจิตใจของนักเรียน

ขอรับความชุมชนเชียกข้าพเจ้าไว้ด้วย

อนันดา วัฒน์

รายงานประจำเดือนพฤษภาคม เดือนกรกฎาคมที่ว่าการกระทรวงธรรมการ

ผู้ได้ทราบว่าการก่อสร้างโรงเรียนศิลป์ป่าง — แผนกนาฏศิลป์ฯ ซึ่งกระทรวงธรรมการอนุมัติให้ก่อสร้างขึ้นนั้นจวนสำเร็จและจะเปิดการสอนได้ในต้นภาคเรียน ศกน ผู้รู้สึกมีความยินดีทั้งนอกรั้วหนังของกรมศิลป์ป่าง หรือที่ถูกแล้วก็คือของชาติ ได้ถูก “ปฏิสัชรณ์” ขึ้น เป็นหลักฐาน

อันที่จริงไม่มีความรู้ในทางนาฏศิลป์ฯ แต่มาคิดถูกก่อตั้งความรู้สึกไม่ได้ว่า ทุกชาติย่อมมีประเพณี “ร้องรำทำเพลง” ไปตามกำลังและความเจริญแห่งชาตินั้นๆ จะกลับกล่าวอีกที่หนึ่ง การ “ร้องรำทำเพลง” หรือนัยหนึ่ง “นาฏศิลป์ฯ” นี้เป็นเครื่องแสดงความเจริญแห่งชาติก็ไม่ผิด

ไทย เป็นชาติมีประเพณีของตนเอง ไม่ใช่ชาติที่ไม่มีประเพณี และเป็นที่เน้นอนว่า ชาติไทยมีนาฏศิลป์ฯ คือศิลปะมาเต้นรำแต่ไร้แล้ว หากแต่ว่าได้มีการฝึกสอนและแสดงในที่จำกัด แทนจะกล่าวได้ว่า ประชาชนโดยทั่วไปแล้วแทบจะไม่มีโอกาสได้เข้าศึกษาหรือชมการแสดงนั้น ฉะนั้นนาฏศิลป์ฯ คือศิลปะของไทยจึงไม่เผยแพร่ไปทั่วในและนอกประเทศ

เมืองสยามได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง รัฐบาลในระบอบใหม่ได้ปรับปรุงแก้ไขภารกิจการต่างๆ ให้เหมาะสมแก่กาล ณ ในโอกาสฉลองนาฏศิลป์ฯ ได้ถูกกรอกพนัขน้ำจัดเข้าหมวดหมู่เป็นโรงเรียนนาฏศิลป์ฯ ทำการสั่งสอนและรักษาไว้ซึ่งนาฏศิลป์ฯ คือศิลปะ เพย์แพร์ให้โลกเห็นว่า ไทยเป็นชาติที่เก่าแก่ชาติหนึ่ง และมีวัฒนธรรมประเจ้าชาติ

ภารกิจการของโรงเรียนชั่วระยะเวลา ๕ ปีที่ได้ผ่านมาเป็นประการใด

นั้นย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่สาธุชนอยู่แล้วเป็นอันดี โรงเรียนจึงได้รับ
อนุมัติจากกระทรวงการให้สร้างได้ในราคากว่า ๔๕,๐๐๐ บาท ที่สร้าง
เสร็จขึ้น ย่อมเป็นพะยานชี้ให้เห็นอยู่แล้วว่ากิจการของโรงเรียนนั้น
เจริญก้าวหน้าและได้รับประชามติส่วนข้างมากว่าเป็นดังนั้น

ผู้ใดที่จะเรียนถึงความรู้สึกของผมว่า ในการจัดตั้งโรงเรียน
นาฏศิลป์ฯ คือันเป็นส่วนหนึ่งของกรมศิลปากร ให้เข้ามายังแพร่
วัฒนธรรมแห่งชาตินั้น เป็นก้าวที่ถูกแน่ ๆ

ว.ร. ๑๔๗ ลง ๖/๒/๕๘

ฉบับ เจ้าพะยາรวมราชพ

ข้าพเจ้าได้ทราบข่าว อันทางราชการของกรมศิลปากร แจ้งมาว่า เมื่อคลังปี พ.ศ. ๒๔๘๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ ได้อนุมัติ ให้สถานที่สำหรับโรงเรียนศิลปากร—แผนกนาฏดุริยางค์ เมื่อได้ทราบข่าวแล้ว เป็นความจริงใจของข้าพเจ้า ๆ บังเกิดความบ่อจินดีด้วยแก่ แผนกโรงเรียนนี้เป็นอันมาก ตามที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสสหสัมภាន ได้ไปเห็นสถานที่เดิม ที่ได้อาศัยพิพิธภัณฑ์สถานเป็นที่ศึกษาอยู่นั้นเป็น การชั่วคราวอันแท้จริง เพราะเป็นสถานที่อันเก่าแก่ มีความชั้นและ อายุเสมอ ไม่เป็นการต้องด้วยอนามัย ทั้งระเบียบการจัดสถานที่ก็ ไม่เป็นการถูกต้องที่จะจัดให้เป็นการเหมาะสมได้

เมื่อกระทรวงธรรมการ ได้เล็งเห็นความจำเป็นดังกล่าวขึ้น ได้อนุมัติให้จัดสร้างสถานที่ศึกษาใหม่ จึงเป็นการถูกต้องด้วยประการทั้ง ปวง การทำนบบ่างศิลปะแผนกนาฏดุริยางค์นี้ เป็นการสมควรยิ่งที่ จะกระทำ มิฉะนั้นก็นับวันจะเสื่อมสูญไปได้ การปักครองประเทศ ที่นับว่าพร้อมมูล เป็นการจำเป็นจะต้องจัดการบ่มรงส่งเสริมแผนกนาฏ ดุริยางค์นี้ด้วย ตามที่กล่าวว่า แม้ในสมัยพุทธกาลก็มีกัน เช่นนี้เป็น คีลองค์ ๑ ของกษัตริย์ ที่จะละเอียดบ่มรงส่งเสริมเสียงมีได้ เมื่อยาม สงบศึกจะต้องบ่มรงนี้ให้ทหารและพลเมืองให้ได้รับความร่าเริงบรรเทิงใจ ในการมหารศพและการกีฬา เมื่อทางราชการของเราได้คำริเช่นนี้แล้ว ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านทั้งหลายที่ทรงบัญญา คงจะอนุโมทนา

ในระยะ ๔ ปี ทางโรงเรียนนี้ได้ดำเนินการมา นับได้ว่าเป็นที่ อศจรรย์ยิ่ง ด้วยการแสดงงดงาม และ ดนตรี การนาฎ การแต่งบท การผู้เร่องละคร ที่ได้แสดงมาแล้วหลายคราว เป็นพะยานอยู่ว่า มีผู้

นิยมเป็นอันมาก ที่ปลูกความนิยมได้ภายใน ๔ ปีเท่านั้น ข้าพเจ้าจึงต้องกล่าวว่า เป็นที่อัจฉริย์ ในการก่อตนนี้ ลักษณะหนึ่ง ๆ กว่าจะเพาะความนิยมแก่ผู้ดูได้ ก็ต้องนับเป็นเวลาสัก ๔ ปี

พุดโดยจะเพาะถึงการแต่งบทเพลงรักชาติ นับได้ว่าเป็นการสมใจของผู้แต่งแล้ว เพราะได้เคยได้ยินอยู่เสมอ ทั้งผู้ใหญ่และเด็กอายุ ๒ ขวบที่พอใจร้องเพลง ก็นิยมร้องแต่เพลงของบทละครในเรื่องที่โรงเรียนศึกษาการแสดง ทั้งนักคงจะเป็นด้วยใช้ถ้อยคำสามัญไม่มีศัพท์ในเพลงร้อง ทำให้เข้าใจความหมายได้ง่าย ทั้งข้อความก็บังเกิดการจับใจ แต่เพลงเหมาะสมและพระ น่องทำให้เพลงนั้น ๆ เกิดความนิยมทั่วถึง

ไม่จำเป็นจะต้องกล่าวให้ยาวความ ทั้งนี้ เป็นด้วยผู้อ่านวายการและครูอาจารย์ทุกแผนกในโรงเรียนนี้ มีความสามารถและเอาใจใส่เป็นอย่างดี จึงได้มีความเริญรุ่งเรืองมาบัดนี้

ในที่สุดตน ขออ่านจากคุณพระครรตันตร์ และส่งอันเป็นใหญ่ ในสกอลโลกของปกนกรักษาและอ่านวายผล ให้โรงเรียนนาฏดุริยางค์ ตลอดทั้งครูอาจารย์ นักเรียน, เจ้าหน้าที่ผู้ปักครองนักเรียน และคนทุกคนที่เกี่ยวข้องแก่โรงเรียนนี้ จงทั่วกัน.

ธันวาคม

ของ หลักสุขุมนัยประทิษฐ์ เดชาธิการ ก.พ.

ท่านผู้ที่เคยได้ชั้นการแสดงละครของโรงเรียนศิลปักษณ์ หรือได้
เคยฟังดนตรีจากเรื่องละครของโรงเรียนศิลปักษณ์มาแล้ว ส่วนมากจะนิ
ความเห็นพ้องกับข้าพเจ้าว่า คุณภาพของละครและทำงเพลงต่าง ๆ
นั้นอยู่ในระดับอันสูงควรได้รับความชมเชยเป็นอย่างยิ่ง จึงเป็นความเห็น
ของข้าพเจ้า ว่า

โรงเรียนศิลปักษณ์ – แผนกนาฏศิลป์ ซึ่งได้ตั้งขึ้นภายใต้
มานะ ได้ทำความสำเร็จให้เป็นที่นิยมชนชั้นของประชาชนเป็นส่วนมาก
ทั้ง เพราะความอาใจใส่ของคุณหลวงวิจิตรวาทการ อชิบดีกรมศิลปักษณ์
และเจ้าหน้าที่ในการมั่นคง

เรื่องละครที่โรงเรียนนี้ได้จัดแสดงมาแล้วนั้น อาทิ เช่นเรื่องเลือด
สุพรรณ, ราชมนู, พระเจ้ากรุงธน, ศึกถลาง, และเรื่องเจ้าหญิงเสนหัว
เหล่านี้ จะเห็นได้ว่าคุณหลวงวิจิตรวาทการผู้แต่งได้พยายามดัดแปลง
เรื่องให้สมสมัยนิยม และในขณะเดียวกันนั้นก็มีได้ทั้งนาฏศิลป์ของไทย
นอกจากนั้นยังได้แต่งเรื่องให้เป็นคติเตือนในนำให้มีความกล้าหาญ ความ
รักชาติ พร้อมทั้งให้ความรู้ในทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นที่น่าดูน่าชม
ทุกเรื่อง

การแสดงละครอันที่จะให้เป็นที่พอยใจของผู้ทัศนานั้น ต้องประ^{ชื่อ}
กอบด้วยกันหลายอย่าง เช่น นาบท่องงาม เนื้อเรื่องต้องดี บทเพลง
ต้องไพเราะและตัวละครต้องแสดงได้ดี ฯลฯ เหล่านี้ ไม่ใช่เป็นของ
ที่จัดทำขึ้นได้โดยง่าย แต่สิ่งเหล่านี้มีพร้อมอยู่ในเรื่องละครของโรงเรียน
ศิลปักษณ์

ในทางด้านตัว กรมศิลปักษณ์ได้พยายามดัดแปลงเพลงทำงไทย
ให้เป็นทำงสากลได้อย่างไร เรา เช่น เพลงดวงจันทร์, เลือด

สุพรรณ, หรือ รักเมืองไทย เป็นต้น ซึ่งคนทุกชั้นทุกชั้นนิยมอ่าน
แพร่หลายจนเดินไปที่ใดก็จะได้ยินได้ฟังแต่เพลงเหล่านี้ไม่จด

องค์ ภายในระยะเวลาอันสั้น ที่โรงเรียนนี้ได้เปิดขึ้น คณะ
ครุและนักเรียนของโรงเรียนนี้ยังได้มีโอกาสสำนักศิลปะของไทยไปเผยแพร่
แพร่ในต่างประเทศอันเป็นสิ่งชื่อสันกาวไม่ตรีและเชิดชูวัฒนธรรมของ
ไทยเป็นอย่างดี

การบรรเทิงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด สิ่งหนึ่งในชีวิตของมนุษย์เรา นี้ไม่ว่า
ชาติใดภาษาใด เพราะเป็นสิ่งที่น้ำความสนุกสำราญ ความเบิกบานใจมา
ให้เราพร้อมด้วยความรู้ ฉะนั้นเข้าพเจ้าແນใจว่า โรงเรียนศิลปักษ์
แผนกนาฏศิริยາกนั้นจะเจริญขึ้นไปเป็นลำดับ กายiti ความอำนวยการของ
อธิบดีกรมศิลปกร มูน.

ของ นายพันเอก หลวงพิบูลสงคราม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ความรู้สึกของข้าพเจ้าในเรื่องโรงเรียนศิลป์การ - แผนกนาฏศิลป์ฯ

หลวงวิจิตรวาทการ อธิบดีกรมศิลป์การ ขอร้องให้ข้าพเจ้าเขียนข้อความบางอย่างอันเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจของโรงเรียนศิลป์การ-แผนกครุยังค์ ที่ได้ปฏิบัติมาในช่วงเวลา ๔ ปี เพื่อรับรวมลงพิมพ์ในสมุดที่ระลึก สำหรับแขกในโอกาสเปิดโรงเรียนสร้างใหม่ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ข้าพเจ้าไม่มีสิ่งใดจะขัดข้อง เพราะเท่าที่ได้สังเกตเห็นงานของหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งกระทำตลอดมานั้นรู้สึกเป็นที่นิยมชมชอบของประชาชนชาวไทย ตลอดจนตัวข้าพเจ้าเองซึ่งมีโชคดีได้ไปชมการแสดงละครของกรมศิลป์การ ภายใต้ความครอบงำอำนวยการของท่านอธิบดีคนนี้ หลายครั้ง ข้าพเจ้าจึงขอบันทึกข้อความอันเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิดด้วยใจจริงของข้าพเจ้า ส่วนมาเพื่ออภินันทนาการตามคำขอ

กรมศิลป์การ เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของชาติ ในกระบวนการนั่นรุ่งและส่งเสริมศิลปกรรม วรรณกรรม อันนับเนื่องอยู่ในวัฒนธรรมของโลก แต่ก่อนมาประชาชนมิคร่าจะได้ยินชื่อเสียงของกรมนี้ เหตุเพราะงานทางศิลป์ที่กรมนี้กระทำขึ้น โดยมากเป็นงานส่วนพระองค์ หรือกิจการภายในพระราชสำนัก ฉะนั้นแท้ไหแนแต่ไรมา เมื่อออกนาม “ศิลป์การ” คนทั่วไปจึงมักไม่มีครรภ์รู้จัก และถึงรู้จักก็มักเข้าใจไปในเชิงกรมช่างเขียนหรือกรรมวัสดุภาพ มากกว่าลักษณะที่เป็นจริงในกรณีของกรมนี้ ครั้นมาในสมัยประชาธิปไตย รัฐบาลในระบอบใหม่มีความจำเป็นจะพัฒนาศิลป์การรวมวรรณกรรม ของชาติให้รุ่งเรือง ถาวร จึงให้หลวงวิจิตรวาทการ ไปดำเนินงานปรับปรุงใหม่ ให้สมกับสมัย

ด้วยอุดสาหะวิริยาพ้อนแรงกล้าของอธิบดีผู้นี้ ย่อมจะปฏิเสธไม่ได้ว่า กรมศิลปการในสมัยหลวงวิจิตรวาทการ ได้พัฒนาขึ้นกว่าเก่า เหลือหลาย นับว่าทำงานก้าวหน้า ควรเป็นที่ยกย่องสรรเสริญแก่สานักงานอย่างยิ่ง ผลกระทบแบบใหม่ที่กรมศิลปการดำเนินขึ้น แสดงด้วยเนื่องเรื่องแนบเนื่อง ประวัติศาสตร์ของชาติ และในเวลาเดียวกันปลูกใจผู้ดูไปในตัวให้ครึก ครื้นเรื่องอ่อนด้วยความรักชาติประเทศตนนี้ ไม่ใช่เป็นของง่ายที่ใคร ๆ จะจัดทำให้สำเร็จได้ทั่วไป หากไม่เรื่อง “เลอดสุพรรณ” คงไม่สามารถ ทำประวัติการณ์ การแสดงช้าๆ ติด ๆ กันเกือบ ๔๐ ครั้งซึ่งยังไม่เคยมี ผลกระทบเรื่องใดในโลกนานาชาติศาสตร์ของสยาม กระทำมาแต่กากก่อน ผลกระทบนอกจากได้พัฒนาภูมิศาสตร์ของชาติให้ทันตามการณ์แล้ว ยัง เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ชักจูงให้คนไทยเพื่อนร่วมชาติของเรางหงาย ต้นขันรักชาติ เห็นคุณชาติ และคิดถึงชาติอยู่ทั่วไปทุกวัย

อันการปรับปรุงนี้ใจคนนั้น ใจ ๆ ก็ย่อมเห็นร่วมกันว่ายากยิ่ง แต่ถ้าผู้ใดทำให้สำเร็จ ผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้ทำคุณแก่บ้านเมืองยิ่งดู ดีเยิกัน หลวงวิจิตรวาทการเป็นผู้หนึ่งที่ทำงานอันนี้สำเร็จผลเบื้องต้น ดี ตลอดจนบรรดาครู และนักเรียนนานาชาติร่วมกันในใต้บังคับบัญชา ของคุณหลวง ก็ได้เป็นอุปกรณ์อันดียิ่งในการปฏิบัติหน้าที่แห่งตน ๆ จึงสามารถเป็นกำลังสำคัญให้อธิบดีได้ทำงานบรรลุผลสำเร็จสมความมุ่ง หมาย สรุปแล้วอธิบดีกรมศิลปการกับข้าราชการทั้งมวลแห่งกรมนี้ได้ เป็นหัวแรงทำคุณประโยชน์ให้เกิดแก่ประเทศไทยอย่างดี สมที่จะ ได้รับการจารึกคุณงามความดีลงเป็นเกียรติประวัติสืบไป

ในวอสานนี้ ข้าพเจ้าขอตั้งปณิธานด้วยใจริงของข้าพเจ้า อวยพร ให้โรงเรียนนานาชาติร่วมกัน ซึ่งได้ตั้งหลักบัญฐานใหม่แล้วตั้งแต่บัดนี้ จง ประสบแต่ความรุ่งโรจน์ โชคดีในการดำเนินการในเกียรติศักดิ์ เซิดชูคุณ

งานความดีต่องต่อไว้แก่ชาติไทยโดยวัฒนาการตราบช้า อายุขัย ขอคุณพระศรีรัตนตรัยงดลบันดาลให้พรทั้งสัมฤทธิ์เป็นผลให้บูดย์ดั่งมโนรถบรรณา/effects ไปทุกที่วาราตรีกาล.

ฉบับที่ ๑.

ຂອງ ໜ່າຍ ມ່ວນ ເກົ່າງວຽນໄກທຍາກາ ວຽນວຽນ ອົກິນ້ທນາກາ

พระธรรมศาสตร์ຕອນຫວ່າດ້ວຍຮາຈກີປະເພນີກລ່າວ່າ ເວລາ
ສະໂຍບາທທຽງພື້ນສັກຄືຕຽບດຸນຕົ້ນ ນາຍກັນເຊອ້າໄດ້ກ່າວ່າໄວ້ໃນ
ໜັງສູ່ “ຂັ້ງໃນຢູ່ໂປ່ມ” ວ່າ ເວລາການເນື່ອຄົບຂັ້ນ ທ່ານອືດເລອ່ມມັກ
ຈະໄຟ້ກັດນຕົ້ນຮັບຮ່າງໃຫ້ພັ້ນ ແອຣີສຕອເຕີລກລ່າວ້າວ່າ ດົນຕົ້ນເປັ້ນ
ເຄື່ອງເພີດເພີດແລ້ນແຈລູ່ໄຈ ແລະຢື່ກວ່ານີ້ ເປັ້ນເຄື່ອງປະກອບການ
ສຶກຍາດ້ວຍ ແລະຄວນຄໍກັບກາຣດູນຕົ້ນ ກົ່ນກາຣະຄຣປະກອບກັນດ້ວຍ

ກາຣນາຖຸດຸຮົງຄົ່ນ ເປັ້ນກາຣແສດງທ່ານສັ່ງເຂົ້າໄປໃນຈົດ໌ໃຈຂອງ
ມນຸຍັ້ນໄດ້ອ່າຍັງດີກສຸດວິສີ່ຫັ້ນ ທີ່ໃນສ່ວນເອກະນຸມແລະໃນສ່ວນມາຮັນ
ເພຣະເປັ້ນກາຣແສດງ ທີ່ໃຫ້ເຫັນດ້ວຍຕາແລະໄດ້ຍືນດ້ວຍຫຼຸ່ມ ໃນປະເທດ
ສຍາມຂອງເຮັນ ກາຣແສດງດ້ວຍໜັງສູ່ລົວໜັງໄມ່ແພັ່ນໜັງໄປສິ່ງ
ປະຫາຍາຍງົງ ປະນີ້ຈະໃຫ້ນໄຈ ປຸລຸກໃຈຮາຍງົງແລ້ວ ກາຣນາຖຸດຸຮົງຄົ່ນ
ຍ່ອມເປັ້ນນັ້ນຈັຍອັນນີ້ຄ້າອ່າຍັງຍິ່ງ

ອັນວ່າສີລປະນີ້ ສີລປິນແຕ່ກ່ອນມັກຈະຄືອຸດມຄົມແໜ່ງຄວາມງານ
ຕາມຄວາມຄົດເຫັນຂອງຕົນເວັງເປັນທີ່ຕົ້ນ ໂດຍມີພັກຄຳນິ່ງຄວາມນິນມຂອງ
ປະຫາຊັນ ແຕ່ຄວາມຈິງ ສີລປກຮົມອັນໄດຈະປາກູ້ຄຸນຄ່າ ກີ່ຕ່ອມເນື່ອ
ເປັ້ນທົນນິນໝໍ້ນແກ່ປະຫາຊັນ

ໂຮງເຮັດນາຖຸດຸຮົງຄົ່ນ ໃນຄວາມອຳນວຍກາຮອງຫລວງວິຈິຕຽາທກາຮ
ອືບດີກຣມສີລປກ ແມ່ນ້ອຍເພີ່ມ ۴ ປີ ກີ່ໄດ້ດຳເນີນກ້າວໜ້າໄປໂດຍ
ຮວດເຮົວ ເປັ້ນທົພພອໄວແກ່ປະຫາຊັດໄທຍເປັນອ່າຍັງຍິ່ງ ທີ່ຂ້າພເຈົ້າພູດ
ເຊັ່ນນີ້ ມາໃຊ້ເພະບໍາຫຼັງໄດ້ໝາກຮາດໃນພະນັກງານທີ່ເກົ່າງວຽນ
ແຕ່ໜ້າພເຈົ້າໄດ້ຍືນເພີດໃນເຮັດລະຄຣ ຜ້ອນນຳແສດງໃນໂຮງເຮັດນາຖຸດຸຮົງຄົ່ນ

นั้น เมื่อข้าพเจ้าเดินทางไปทางบ่อกย์ใต้ด้วย

กิจการของโรงเรียนนาฏศิริยางค์ได้เป็นผลสำเร็จอย่างดีในการบ่มรงศิลปะของไทยให้ก้าวหน้าไปนั้น เป็นที่น่าสรรเสริญอีกอย่างหนึ่งคือ เป็นงานร่วมมือร่วมใจกันโดยแท้ และแม่ความดีความชอบที่ได้บำเพ็ญนั้น ส่วนมากจะเป็นการกระทำของหลวงวิจิตรวาทการเองก็จริงอยู่ แต่ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่าข้อที่คุณหลวงพูมใจที่สุด ก็คือความร่วมมือร่วมใจแห่งคณะนาฏศิริยางค์ของกรมศิลปากร ในอันจะส่งเสริมศิลปะของชาติแผนกนี้

ฉะนั้น ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอันมากที่โรงเรียนนาฏศิริยางค์จะได้มีสถานที่ใหม่ซึ่งต้องการมานานแล้ว และในมงคลจีน ข้าพเจ้าแสดงความปรารถนาอันดี ให้โรงเรียนนาฏศิริยางค์คัวตมนาถาวรสืบไป.

ของหลวงปู่ทิมธีร์มนูญธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ในนานาประเทศที่เจริญแล้ว การละครและคนตระเป็นงานสูง เพราะเป็นของคุ่บ้านคุ่เมือง เป็นเครื่องเชิดชูเกียรติของประเทศไทย และแสดงให้เห็นว่าชาติได้มีวัฒนธรรมขั้นสูงเพียงไร ในประเทศไทยของเราแต่ก่อนมาก็เป็นเช่นนั้น พระมหาชนติย่องค์สำคัญ ๆ ของไทย ข้อมูลพระทัยบารงศิลปกรรมประเทณ

ครั้นต่อมาเมื่อการศึกษาอักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิทยาการต่าง ๆ เจริญขึ้น การศึกษาประเกทอื่น ๆ ได้รับการปรับปรุงให้สมสมัย แต่การศึกษาทางภาษาศิลปะและดุริยางคศิลป์ไม่ได้รับการปรับปรุงให้ก้าวหน้าตามทันการศึกษาประเกทอื่น ภาษาศิลปะและดุริยางคศิลป์จึงกลایเป็นของต่ำต้อยไป ศิลป์ในประเทณซึ่งเคยได้รับความนิยมนับถือมาแต่ก่อนกลับกลایเป็นพวกที่ถูกดูหม่นดูเคน อาชีพทางลัทธิดนตรีกลัยเป็นอาชีพอันไร้เกียรติ ทั้งนี้เป็นที่น่าเสียดายยิ่งนัก

รัฐบาลระบบฉบับรัฐธรรมนูญได้ตระหนักถึงสภาพการอันนี้ และเห็นชัดว่าการนำร่องวิชาทางลัทธิดนตรีและผดุงฐานะของศิลป์ในให้กลับเพื่อฟื้นฟูให้มีอิทธิพลในนานาประเทศและในสยามเราเองแต่โบราณกาลนั้นเป็นส่วนหนึ่งของงานปฏิวัติที่รัฐบาลนี้จัดตั้งขึ้น กระทรวงธรรมการจึงได้คงไว้ในเรียนศิลป์การแผนกนาฏดุริยางค์ขึ้น โดยปรับปรุงระเบียบการศึกษาให้สมสมัย ให้การศึกษาประเกทที่ก้าวหน้าไปเที่ยมทันการศึกษาประเกทอื่น จึงได้วางหลักสูตรให้โรงเรียนมีการศึกษามิ่งฉะเพาะแต่การพ้อนรำและคนตระเป็นนั้น ยังให้ศึกษาวิชาสามัญ คือภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ประวัติศาสตร์ และอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ศิลป์ในซึ่งแต่ก่อนมาได้รับความดูหม่นว่าไร้การศึกษานั้นกลับเป็นผู้ได้รับ

การศึกษา ทั้งนี้เป็นความคิดอันถูกต้องของกระทรวงการและครองตามวิธีการที่ทำกันในนานาประเทศที่เจริญ

ตลอดเวลา ๕๙ ซึ่งเป็นอายุของโรงเรียนนี้ โรงเรียนนี้ได้ดำเนินการมาสำเร็จผลเป็นที่พอใจ ทุกท่านจะต้องยอมรับว่า นายดุริยางคศิลป์ของไทยได้ก้าวหน้าไปในช่วงเวลา ๕๙ ปีเป็นอันมาก โรงเรียนนี้มีฐานะผิดกับโรงเรียนอื่น กล่าวคือนักเรียนของโรงเรียนนี้ไม่แต่เป็นผู้ศึกษาเท่านั้น นักเรียนของโรงเรียนนี้ยังเป็นประหนึ่งข้าราชการที่ต้องทำงานพดุงเกียรติของชาติ อบรมปลูกใจประชาชน ช่วยราชการงานกุศลสาธารณประโยชน์ชั้นนี้ เมื่อคิดถูกให้ดีแล้ว โรงเรียนนี้ได้ประกอบกิจที่มีค่าคุ้มกับทุนรอนทั้งไป

เป็นความประณานอันแรงกล้าของข้าพเจ้า ที่จะได้เห็นผู้สำเร็จการศึกษาของโรงเรียนนี้ ถูกแจกจ่ายไปเป็นครูประจำโรงเรียนต่างๆ อายุน้อยสักจังหวัดละคน เพราะได้มองเห็นผลในการปลูกวัฒนธรรม การสอนวิชาด้านตรีและพ่อน้ำไม่ใช่สอนเพื่อประกอบอาชีพในทางนี้ อายุเดียว แต่เป็นการสอนให้คนมีใจเป็นวัฒนธรรม ซึ่งเป็นความต้องการของประเทศไทยที่มีห่วงความเจริญ โรงเรียนได้ผู้สำเร็จการศึกษาของโรงเรียนนี้ไป ย่อมเชื่อได้ว่าจะได้ผลกำไรมากกว่าเงินเดือนที่ต้องจ่าย เพราะใช้สอนวิชาสามัญก็ได้ ใช้สอนและอำนวยการด้านตรีของโรงเรียนนี้ได้ และช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมแก่นักเรียนและประชาชนในท้องถิ่นนี้ได้ด้วย

ในโอกาสที่เบ็ดโรงเรียนใหม่ ข้าพเจ้าขอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย ช่วยคุ้มครองรักษาโรงเรียนนี้ ให้มีความเจริญก้าวเพื่อสร้างวัฒนธรรมให้แก่ชาติไปตลอดกาล

ชัยจักร

ของ นายพนักงานผู้ใหญ่ที่ดูแล
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ในการเบิดสถานที่ใหม่สำหรับโรงเรียนศิลป์การแผนกนาฏศิลป์ ทางกรมศิลป์การได้จะพิมพ์สมุดห้องเรียนต่อสักเล่มหนึ่ง ซึ่งมุ่งหมายจะบรรจุถ้อยคำของท่านผู้มีเกียรติคุณอันสูงหลาย ๆ ท่าน เพื่อเป็นสวัสดิมงคลแก่ครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองนักเรียนและทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้องแก่โรงเรียน ท่านรัฐมนตรีและอธิบดีกรมศิลป์การได้ให้เกียรติยกให้เป็น “ผู้มีเกียรติคุณอันสูง” จึงขอความกรุณาให้เขียนข้อความอันเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการที่โรงเรียนได้ปฏิบัติตามในช่วงเวลา ๕ ปี แม้แต่จะมีข้อความเพียงเล็กน้อยก็ไม่ขัดข้อง ข้าพเจ้าพูนใจและสมควรใจที่จะอยู่ในตำแหน่ง “ผู้มีเกียรติคุณอันสูง” จึงได้ยอมรับเขียนให้ด้วยความเต็มใจ.

โรงเรียนศิลป์การแผนกนาฏศิลป์ ซึ่งอยู่ในความอำนวยการของท่านอธิบดีกรมศิลป์การมุ่งให้ความรู้แก่นักเรียนไปในทางนาฏศิลป์ ศิลป์ ศิลป์ ศิลป์ และพร้อมกันนักศึกษาอุปกรณ์ ความสามารถในการดำเนินทางศิลปะเหล่านี้ให้บริบูรณ์ตลอดจนนิสัย ความประพฤติ ความเพียร ข้าพเจ้าไม่มีหน้าที่ใกล้ชิด เพียงแต่ได้มีโอกาสชมละครบันก์เรียนในโรงเรียนแสดงศิลป์ ศิลป์ ศิลป์ เป็นคราวเท่านั้น จากการดูเป็นครั้งเป็นคราวเอง ในครั้งแรกได้เกิดความหวังขึ้นว่า นาฏศิลป์ของเรามีเพียงพุกน้อกเป็นแน่แท้ ความหวังอันนี้ได้กล้ายเป็นความจริงขึ้นในบัดเดียว เพราะได้มีผู้นิยมการชมละครของ

โรงเรียนศิลปกรรมมากขึ้น เรื่องเลือดสุพรรณหงส์เป็นเรื่องแรกที่ได้แสดงถึง ๓๙ ครั้ง (นับจะเพาะที่แสดงบนเวทีละครของกรมศิลปกร) ส่วนเรื่องหลังๆ ต่อมาก็เรื่องราชมนตรี พระเจ้ากรุงธน ศึกถลาง ซึ่งได้ออกแสดงมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบ ๆ ครั้ง เช่นเดียวกันเพียงเท่านั้น เป็นเครื่องแสดงให้เห็นแล้วว่า โรงเรียนได้ทำความพอใจให้แก่ประชาชนเพียงไร

กล่าวจะเพาะนักเรียน คุณความตั้งใจในบทเรียนของตนอย่าง ขณะก้าวเขม่น จะเป็นการพ่อนรำ, ดีดสีตีเป่าห้องการขับร้องก์ตาม, ทงนย่องต่อเนื่องไปถึงการอุบรมของบรรดาครุและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ได้เป็นมาแล้วเป็นอย่างดี การศึกษาวิชาชีพประเภทนี้ในภาคก่อนดูเหมือนเรามีความรังเกียจว่าไม่เหมาะสม แต่ในปัจจุบัน ความเจริญแห่งศิลปะประเภทนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก จนได้ทำความเข้าใจให้ในหมู่ท่านที่มีการศึกษาว่าอาชีพทางนาฏศาสตร์ก็เป็นอาชีพที่มีเกียรติยศอันหนึ่งเหมือนกัน นักเรียนคนใดได้ศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียนเสร็จแล้ว ก็หวังได้ว่าจะเป็นครุ หรือมีฉะนั้นก็ประกอบการอาชีพอย่างดีอีก

ข้อสำคัญของการแสดงละคร นอกจากจะอยู่ทักษิณแสดงหารือการจัดการแสดงแล้วยังประกอบด้วยเรื่องที่จะแสดงนั้นด้วย โรงเรียนศิลปาระ—แพนกานนาฏครุปิงค์ได้ผู้แต่งเรื่องที่สามารถ ใช้แต่ละเรื่อง ข้อมีความมุ่งหมายไปในทางปลูกใจเพื่อรักชาติ, เพื่อสมานสามัคคี, ให้ความรู้ในทางประวัติศาสตร์, รักษาอัฒนธรรมด้วยเสมอ ซึ่งทำให้ผู้ดูได้ศึกษาไปพร้อมกับความสนุกเพลิดเพลิน

โรงเรียนจะเจริญวัฒนาถาวรไปได้ก็จะต้องมีครุที่ดี, นักเรียนดี หลักสูตรการศึกษาดี โรงเรียนศิลปาระ—แพนกานนาฏครุย่างคึกคักได้อุ่นให้หลักเกณฑ์ทันมาแล้ว และเชื่อว่าคงจะได้อยู่ต่อไปอีกชั่วกาลนาน

ในสุดท้าย ข้าพเจ้าขออวยพรให้บรรดาครู นักเรียน เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองนักเรียนตลอดจนทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้องแก่โรงเรียน ศิลปกรแผนกนาฏศิริยາงค์ จงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ทั่วไป.

อดีตนายกศิริยานันท์

ของ หดง ไกวิทย์วงศ์

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้เห็นกิจการของโรงเรียนศิลปักษณ์ – แผนกนาฏศิลป์ จัดขึ้นเป็นลำดับมา กิจการของโรงเรียนนี้เป็นการเผยแพร่ให้โลกเห็นวัฒนธรรมของไทย จึงเป็นการสมควรแล้วที่จะส่งเสริมหวังว่าโรงเรียนนี้จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติยิ่งขึ้น.

คำกذاบทอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ
ในการกระทำพิธีเปิดโรงเรียนศิลป์ปาร์
แผนกนาฏศิริยາก์ที่สร้างใหม่
ณ วันพุธที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๗

ท่านอธิบดีกรมศิลป์ปาร์ และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

เมื่อได้ฟังรายงานภารกิจการของโรงเรียนศิลป์ปาร์-แผนกนาฏศิริยາก์
ภายใต้ความอำนวยการของท่านอธิบดีกรมศิลป์ปาร์ และความพร้อม
เพรียงของบรรดาครุนักเรียนนับตั้งแต่แรกตั้งขึ้นตลอดมาจนถึงปัจจุบัน
นี้แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกปฏิบัติยังดีเป็นอย่างยิ่งที่ภารกิจการของโรงเรียนนี้ ได้
คืนหน้าที่ความเริ่มที่เป็นปกแห่งน บรรลุถึงมาตรฐานอันควรพอใจใน
ระยะเวลาเพียง ๕ ปีเศษ การที่กระทรวงธรรมการได้มอบให้กรมศิล
ป์ปาร์จัดตั้งโรงเรียนขึ้น ก็ด้วยพระหนักอยู่ว่า นาฏศิลป์และศิริยາก
ศิลป์ของไทยเรา ซึ่งเคยร่วมโภตน์มาแต่ก่อต้นนี้ ได้เสื่อมโทรม
ลงมาก และถ้าไม่ได้รับการฟื้นฟูทำนบูรุ่งตามสมควร นับวันจะมีแต่
ศูนย์สิ้นไป นาฏศิลป์และศิริยາกศิลป์เป็นเครื่องแสดงวัฒนธรรม
ของชาติไทยส่วนหนึ่ง จำเป็นที่เราทั้งหลายจักต้องช่วยกันรักษาไว้และ
ถ่ายทอดกันต่อๆ ไป ทั้งนี้ไม่มีวิธีใดจะดีไปกว่าจัดเป็นองค์การศึกษา
ส่วนหนึ่งในหน้าที่กระทรวงธรรมการ โรงเรียนศิลป์ปาร์-แผนกนาฏ
ศิริยາก์ ได้รับมอบหมายนี้ และได้ปฏิบัติคลุ่วไปด้วยดียิ่ง โรงเรียน
ไม่ได้มีแต่จะฝึกสอนอบรมฉะเพาะผู้ที่มารับวิทยาการเท่านั้น แต่ยังได้
บำเพ็ญประโยชน์อย่างอื่นโดยอelon กปริยา ดังเช่นในช่วงระยะเวลาอัน
สั้น โรงเรียนสามารถโน้มน้อมจิตใจของชาวไทยเป็นส่วนมากให้หัน
กลับมานิยมละครบแบบศิลป์ของไทยแท้ ได้ช่วยการศึกษาอบรมประช่า
ชนโดยปริยา ได้เผยแพร่ความธรรมของชาติให้รู้จักกันทั่วไปในนานา

ประเทศไทยในห้วงการสำคัญ ได้ปลูกไว้ให้คุณไทยเกิดความรู้สึก
รักชาติและความเสียสละอันควรแก่หน้าที่พลเมือง อันกรณีกิจที่
คณะครุและนักเรียนแห่งโรงเรียนศิลปักษ์—แผนกนาฏศิริยังคง ภาย
ใต้ความอำนวยการของท่านอธิบดีกรมศิลปักษ์ ได้นำเพลญไปแล้วนั้น
สมควรที่จะได้รับการยกย่องสรรเสริญอย่างยิ่ง

เดิมสถานที่ของโรงเรียนนี้ ต้องอาศัยอยู่ในพืพิภัณฑ์สถานแห่ง^๕
ชาติ ซึ่งไม่เหมาะสมแก่สภาพของโรงเรียนที่กำลังเจริญ กระกรุง
ธรรมการจึงได้ออนุมัติให้จัดสร้างสถานที่นี้ใหม่ ให้โรงเรียนได้มีสถาน
ที่เป็นส่วนสัด สมกับที่จะเป็นโรงเรียนใหญ่และสำคัญแห่งหนึ่ง อัน
การวางแผนผังก็ดี ควบคุมการก่อสร้างก็ดี ตลอดจนประดับประดาด้วย
โรงเรียนก็ดี ได้สำเร็จลงด้วยน้ำพักน้ำแรงและความร่วมมือของ
ข้าราชการกรมศิลปักษ์ นະเพาอย่างยิ่ง ข้าราชการผู้ช่วยสถาบันด้วย
กรรมแห่งกรมนี้ ในความอำนวยการของท่านอธิบดีกรมศิลปักษ์ พึ่งนี้
ได้ประayahดเงินที่ควรจะต้องเสียไปเมื่อนัมมาก

อันน้ำพักน้ำแรงนี้ได้สร้างด้วยสามัคคีธรรมของบรรดาท่านพึ่งหลาย
เพื่อความเจริญรุ่งเรืองแก่ส่วนรวม เห็นผลเป็นตัวโรงเรียนที่โอ'โถง
ถ่วงงามดั่งประจักษ์อยู่ที่นี่ ย่อมได้ชื่อว่าร่วมกันฝ่ากสมบัติอนมีค่าหา
ประมาณไม่ได้ไว้ในโรงเรียนแห่งนี้ ได้เป็นที่ประทับประสาทศิลปวิทยา
การแก่กุลบุตรกุลธิดาพึ่งหลาย เป็นสถานที่อันจะรักษาไว้ซึ่งแบบอย่าง
อันดีแห่งนาฏศิลป์และศิริยองค์ศิลป์ ได้เป็นเครื่องเชิดชูอันธรรมแห่ง^๖
ชาติสืบไป อันกุศลบุญราษฎร์ ย่อมจะคลบบรรดาให้ท่านลึ้งพร้อม
ด้วยความสุขความเจริญโดยทั่วโลก

บัดนี้ ดุคุกคิด มงคลฤทธิ์แล้ว ข้าพเจ้าจะได้เปิดบ้านมา
โรงเรียนแห่งนี้ ขอให้โรงเรียนศิลปักษ์—แผนกนาฏศิริยังคง จงสกิด—
สถาพร เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทยสืบไปชั่วกาลนาน.

พิมพ์ไว้ในพิมพ์พระจันทร์ ทำพระจันทร์ พระนคร.

นายสนั่น ตันบุญชื่น เจ้าของ และผู้พิมพ์ไชยณาน.

พุทธศักราช ๒๔๘๐.

